تا زبانی خاطرت هر دم بهاری تازه شد	کام در بوی لب آن سیمبر نابرده ما
اول	
ای چشم و چراغ آذرینش	رنگین کل باغ آذرینش
از راجه بهار خلعت	کاندسته گل باغ آذرینش
از باده حق شناسی تو	دل گشته ایاغ آذرینش
منت اسپر درد تو	از جام سراغ آذرینش
دوم	
حیرانی سرشار خریدار تماشا	آیینه فروشنده بازار تماشا
رخسار زلیخا و کمال چهره یوسف	افزوده شد گرمی بازار تماشا
اول	
یا بر غبار خاطر کس آستین مکش	با دوست از رهین عبارت چنین مکش
نقشت دست اگر نشیند شکسته	مانند نام منعم نقش نگین مکش
روی گشاده مطلع صبح سعادت است	آیینه در شکنج جبین چین مکش
آسوده در پناه خموشی نشسته	بیهوده پرده از دل خلوت نشین مکش
راهی منوز بجرس بانگ کوتهی مکن	در اولین قدم نفس واپسین مکش

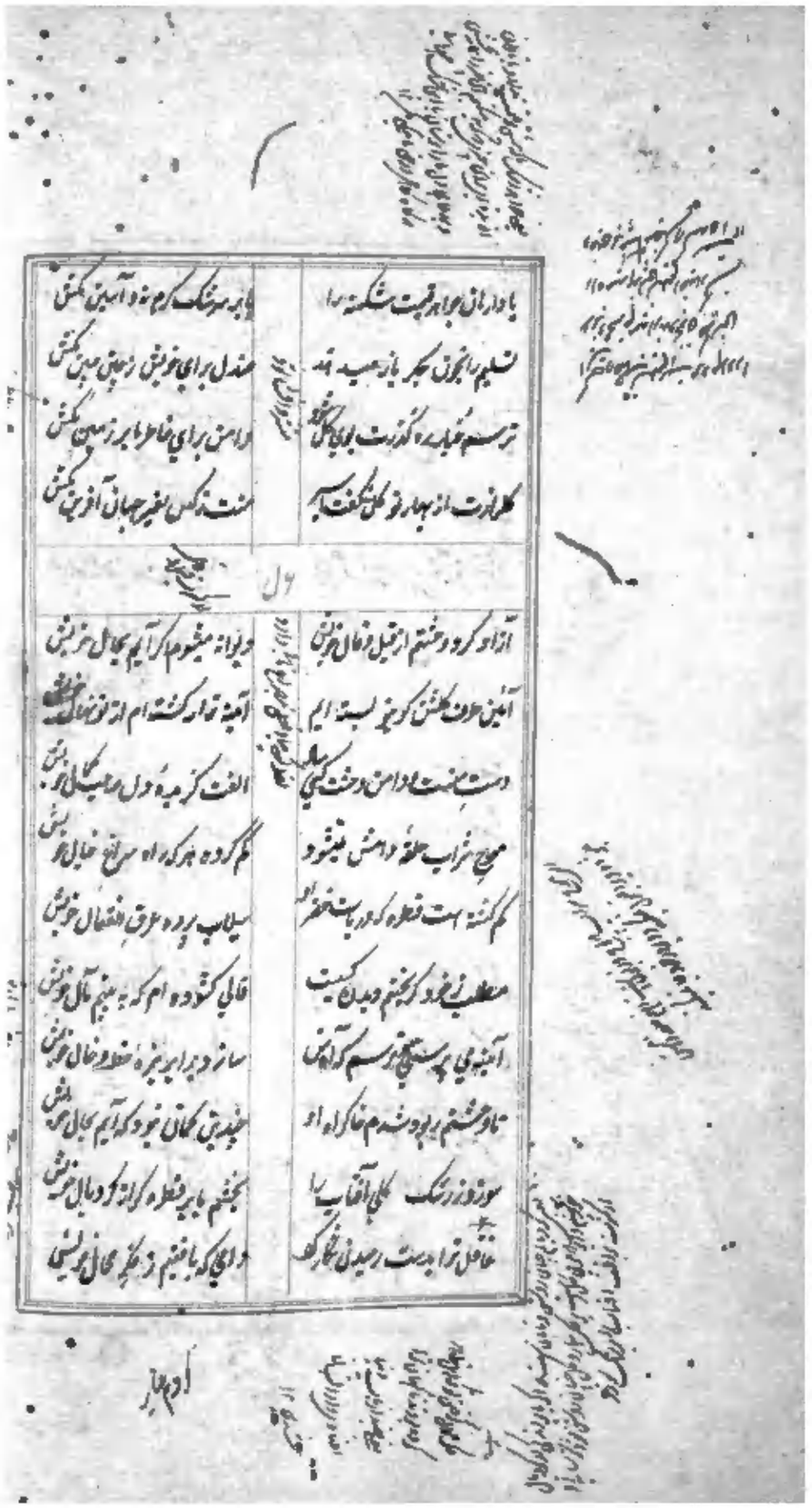

کردم شمار مطلب دیوانگی اسیر — تا بشنوم ز خویش جواب سوال خویش

نگذشت در دلم نظر مهر نیز تا — سراپا شنوم دل تا دهم داد تماشایش
ز شرم شوخی بگلگون قبای جبرئیلم — که بهای خود نگذرد بهای بهایش
تحمل بیکسی مزد تغافلها کرین دارم — نگنجد در دل شوریده تنهای سودایش
ز رفتارش که او دارد دعای بیزبانیها — کجا افتد بگفتار آرزوی گفتگویش
تغافل تشنه و تسلیم مردمهای بیباکش — تماشا نرگستان از خیال چشم شهلایش
اسیر کز رفتاری طواف کعبه کردم — که سا بد دیده آئینه بخاک کف پایش

ز راز عید چشم صاد شش — نبشته سازد برای فریادش
چه بینیت مکتب خوبی — بنده سروهای آزادش
عشق پیرانه سر چه کرد آیا — عید قربان صبح میلادش
چه کند با نجاب عشق اسیر — جز بیک وصل رو داد شش

کل عید کف پا بش از خار با میزش — دیوانه ما کرد و تا چار با میزش

تاج غزالان کن دمیده کز دشت
در اجوز کار افتد بسیار با میرش

یک رشته بهاری شد یک ریشه جراغانی
بسیار کی کرد بد بسیار با آبرش

ل

حیرت کدا ز ورطه چون در جهانیاشی
تا با ز حاضری تنوی آشنا نباشی

خود را خراب سازد زو کمن خانه را خرابی
یعنی که تا خیال تو انش صبا نباشی

مطرب کنیده موج ز دریای نوشدنت
را زانکه هفت کتب بر ناخدا نباشی

افتاد یک صدا و کران مطلبی کتب صدا
تا کی بر با نوانشدن آهن ربا نباشی

ای دانه شو غبار کا فشاندن آسیات
ور بوزه نظاره کند خود نما بروز

چندانکه پایمال شوی بر کمن آبیر
چشمکن کلاه کوشه و قصه کدا نباشی

یار امید کی نفس دل دوده باشی
در اضطراب صد آرمیده باشی

از خویش پا بروون منه دلنوز دیده طی
منشین بخلوت دل و صحرا دوده باشی

در وقت خویش اگر همه نزدی بسر دو
یعنی اگر شراب نوشی نا رسیده باشی

چون بشکنی دل بسل خود نگاه کن
شرم کناه کار نگاهان دیده باشی

ل

دل تاب لب سبو سبو کش — جنگست میان آب و آتش
تا غنچه دودمان در دیم — از خنده دماغ تا بنوشش
ساغر نکشد شراب از نیچر — دیوانه زند بقلب آتش

ل

گاه با خلق جهان نزدیک و گاهی دور باش — از شراب عافیت هم مست و هم مخمور باش
گر کنی یاد ترحم ابر در یا قطره باش — ور غضب آری هزاران بحر موج آتش باش
باده الفت فزون از بیکه دارد در کمی — هر قدر نزدیک این هر دم نشینی کمتر
نامد آن چندان بیاد روی اهل کوفه باش — داغ میخواهد دلش آتش بپرست طلا باش
هوش داری باده مطلب از ایها الهبر — چیزتر چندانکه مستی بخندت محو باش

ول

جز من گمشده ام ز جنون سراغ خویش — یا رب کسی مباد غریب دیار خویش

ل

بگریختم در آتش حسرت نشانده ایست — در راه او چرا نگذشم فتاده ایست
با استخوان چه کار محبت گزیده را — گردم مگر فلک خود و دهد بباد خویش

هر کس که رفت با دل روشن بزیر خاک
آئینه غیر او نکشید و دل نسفت

غزل

جز من که مانده ام ز تو حیران کار خویش
دردا که ایم صافی باطن حصار خویش
خورشید شبنم کل و باد این نمی شود
دلسوزی نگاه بغیر از دل من رسد
سرمست گشته جلوه و شوقم براه تو
پیکانکی اگر نه بغیر از دل من رسد

غزل

غبار ره شود سند نشین دولت باش
تجلی ز رنگ ما بگمان گدای کن
دل دوده و چشم ندیده دارد
بزم بیکده و آبروی عزت باش

غزل

بیقدر کرد و سر بگریبان اعتبار باش — خود را بسوز و بار دل روزگار باش
تا با که باشدت سر و کار ترا چه حاصل — کاهی شکست خود شو و کاهی چهار باش
در هر نگه نظاره احوال خویش کن — از هر نفس شمار ره روزگار باش
بی لنگر لب کشتی بحر جنون مسیر — گر تاب انتظار نداری کنار باش

ل

دل نداری ترک تنها یی چین پیشانی مکش — مرد سودا بینی بار کرانجانی مکش
سد راه فرصت این قوت بازوی تست — تا توانی هر گدائی را گرانجانی مکش
گل بچین از جلوه هر دزده اما دل مبند — تا قیامت خجلت از روی پشیمانی مکش
جاده لبسیار پا کم میکند فرصت شمار — صفحه داری نپذیرد از خط تا دانی مکش
رنگ دارد قطره خونبار احکام پرین — خرقه داری بخویش ارزانی مانی مکش

ل

نسخه دارد معنی از جمع جا پرداز خویش — یک حرف آمد نه گردید نشنود آواز خویش
دام هستی گر رمیدن کرد قمری خود — نتوان ما میتوان کرد از پر پرواز خویش
شمع با این ما غبارم دامن جرات نفشاند — بعد مردن هم نخوام از تنم روشن ایجاز خویش
شمع و گل را نیست با پروانه و بلبل نیاز — ما و امثالی چه باید کرد امتیاز خویش

غزل

تا کیست بدوش نشاندم کز جانی بارِ غمش — همچو شمع از شوق بنیان کردم انبار غمش
سر نوشت عالمم تا کشته نخجیر از کمش — گر کنم آزار دشمن کرده ام آزار غمش
در فضای صد جزیره می تپد گر دل اگر شود — خنجر غربی چو شمع از دیده سازد بیدار غمش
فیض دست آموز دارد وناں حق نام درست — هر گره کز دل کشایم میزنم بر کار غمش
گر نگاه گرم او کرد دعوی بر ارنگاه — عقل میسوزد بسینه گر جنی بانار غمش
با خیال گلشن انصاف تا نازم بسیر — گر پر بلبل کند خار سر دیوار غمش

غزل

غزاری را تماید جا در آتش — نشیند با دلم تنها در آتش
نظر گاه دل و دیوانه ما — توان کردن تماشا تا در آتش
سر هر موی من پروانه بود — اگر میسوختم رسوا در آتش
بنود از خوبت آتش هم خبردار — که رفتم گرم کردم جا در آتش
زدی یک مبسم آتش بدلها — شگفت از آه من گلها در آتش
ز آهم سبد مد آتش ز دریا — ز بیتابم میطپد دریا در آتش
ز مضمون خطش کس با خبر نیست — بود روشن سواد ما در آتش

۲۹۵

سرو کارم دگر با اشک آه آتش
نمیدانم در آبم یا در آتش

اسیر از باد صبا تا شعله ماند
گرفتم کردن مینا در آتش

ل

کرده ام لیکه آرزوی خطش
سنده ام صد رنگ بوی خطش

خواب آشفته چون زبند کس
روی خوبی نهد بروی خطش

مشق دیوانگی بکار آمد
مینویسیم نامه سوی خطش

سر برآید گر از زبان قلم
میکنم مشق گفتگوی خطش

دیده ام سرنوشت خویش اسیر
میخوانم ز جعد موی خطش

ل

شیوه نور گرفت از نفسم باد آتش
شده از دولت ما کردیم نهاد آتش

میکند شعله ز خاکستر من سر بلند
نیست بی واسطه از سوختنم شاد آتش

گشت از خنجر او کام شهیدان حاصل
میکند جذبه عشق از دل فولاد آتش

برگ کاهی نبود در بر کوه بیدل
ببرد دلسوزی پروانه فرهاد آتش

ل

سبزه نشد تا نخرامد بر نشش
سرزنه هیچ ز حکم نبرد نشش

دل غمدیده را بنور آورد | از نوا لهٔ بی نیازش
کی ز شبرنگ طلب ناید کام | تا کمی نیست آب در جیرش
چارهٔ عشق میتوان کردن | دل پوبر از دست نه بر نیرش
سرکشی کرد از خلاف امروز | بهر قتل اسیر خنجرش

از همه بگذر از علف دمباه بهر قتل

از قدمش جلوه اشتاب فروش | دل از رخش باده آفتاب فروش
عشق در پرده جلوه کرشد باز | دیده چون تم نقاب فروش
دهر میخانهٔ نقاب تو شد | سوخت پیکانه شراب فروش
نغلت آباد سرکذشت منست | عرم اقامه است خراب فروش
غنچه بادام تلخ شد در باغ | زهر خندی که شد نقاب فروش
غنچه کرد و کل شکفته عیش | کرد دل مانند شراب فروش
کریه ارزنک و بوی عشق است | دیده مانند کلاب فروش
کام دل تر نشد زاشک ابیر | لب دریا کو دیده بار فروش

ای کرده زیاد ما فراموش | صیقت مکن مرا فراموش

۲۹۹

با غرف تو فرهاد را حیف — بایاد تو باد از فراموشش
یکبار بروی خود نگاهی — تبگردد از خندان فراموشش
ای کرده بر غم دوستداری — یکبار ز حال ما فراموشش
کردیم بیاد خاطر تو — بیگانه و آشنا فراموشش
در میکده اسیر منت — ما را مکن از دعا فراموشش

ل

دل گر فتاد نقش بالینش — صبح دل چاک خواب شیرینش
در ره کفر و دین غبار شدم — پی نبردم بدین و آئینش
گر ز قتلم هنوز راضی نیست — مرغ رحم شکار شاهینش
شکوه از کس نمی کند اسیر — سینه صافیت حاصل کینش

ل

کرده است فلک ز بهر دیدن — یک آینه از نور سبکتر سماعش
شب یاد قدم بر سر آبله دارم — تا ساده لوحی من را ز عالم نشمرد ما نشناسی
برات بندگی ما را چه نوشته قضا — با یکی نظر خواهیم بکنیم معاش
ز چشم مست تو الفت غزالان گرفت — کرشمه مرغی خورشید و دیده خفاشش

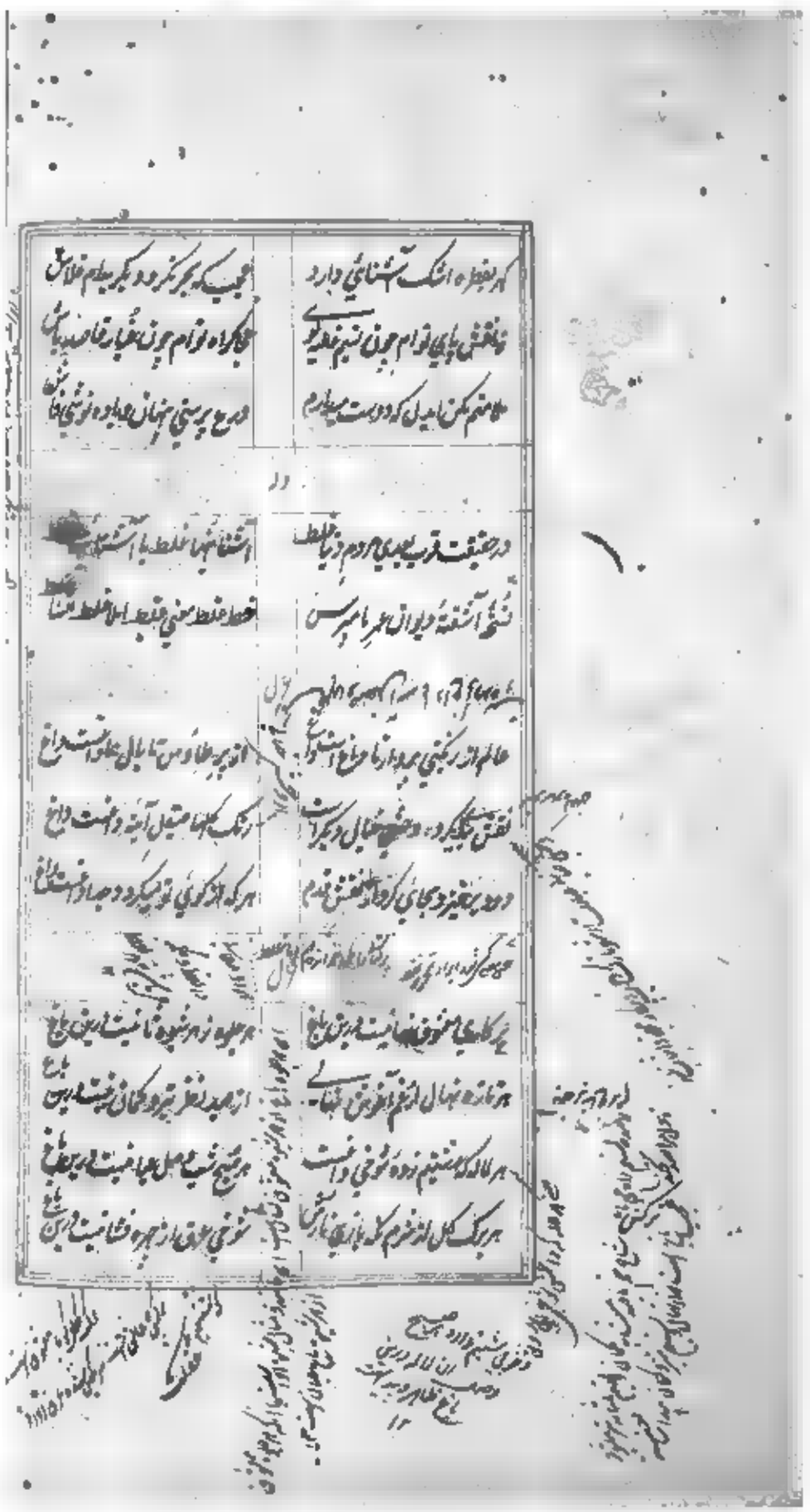

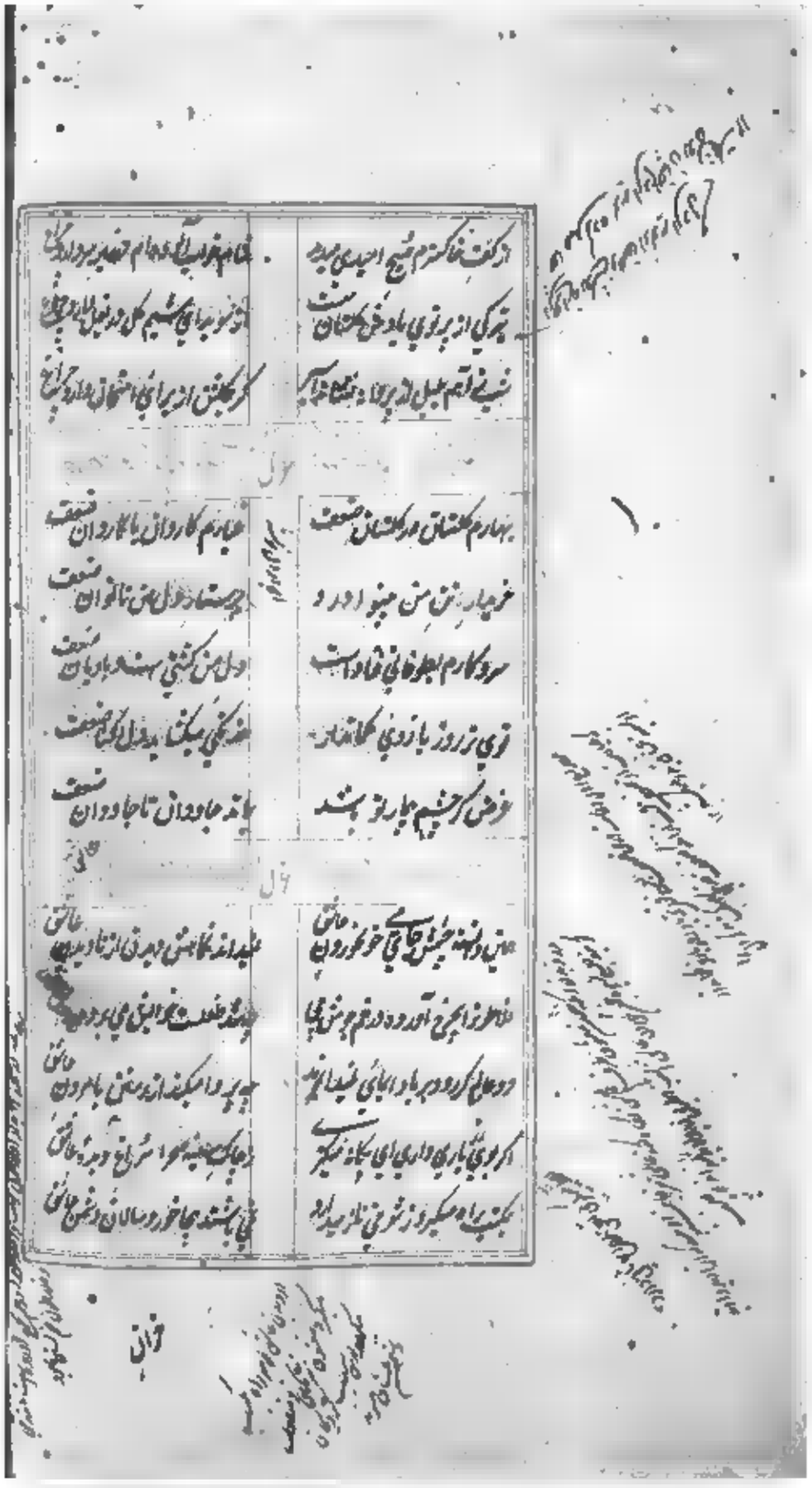

۴۹۴

خرامش رنگ زد او صد بهاران عاشق
عصیده نهای دل در گشت عاشق ترمن عاشق

زاغوشش سحر عنبر کریبان چاک بیرون
حمایل کرده دستی شب بهر کردن عاشق

پدر نامحرم است آن غنچه نارسته ناخوا
بیطفل کز هواری دست خود دارد کردن عاشق

اسیر آنیه بهر خوشی چشمه خود کشن
شکیبا دو بغیر از رانه عاشق ترمن عاشق

غزل

خوابم شده تا بر سر بیماری توفیق
شبیح از شب من طلب یاری توفیق

در سایه سرگان تو بر بال کشد هما
بیدار دل ما ز هواداری توفیق

عراب نمازی شده هر صبح سر شکم
تا قبله دل گشته مرد کاری توفیق

از ننگ غبارم بگلستان نرسیدند
از سنم گل دامان سبکساری توفیق

در کعبه قدح جوید و در میکده تسبیح
نوش ش انکه مست ز هشیاری توفیق

بی ساخته شد کارخدا ساز بر آمد
آبادی ویرانه هماری توفیق

یکرنگ دعا باش در آئینه دل کن
سبحه چین معنی و گلکاری توفیق

در میکده و کعبت دل تا چه نظر دید
صاحب زند اندیشه سرشاری توفیق

در بیهوشی نامده کلاب از نرم ام صبح
در خرقه می نگنجد و بیماری توفیق

بی نکهت کوی تو جنس نرخ نخندد
تا خرسنده و زخمی بیزاری توفیق

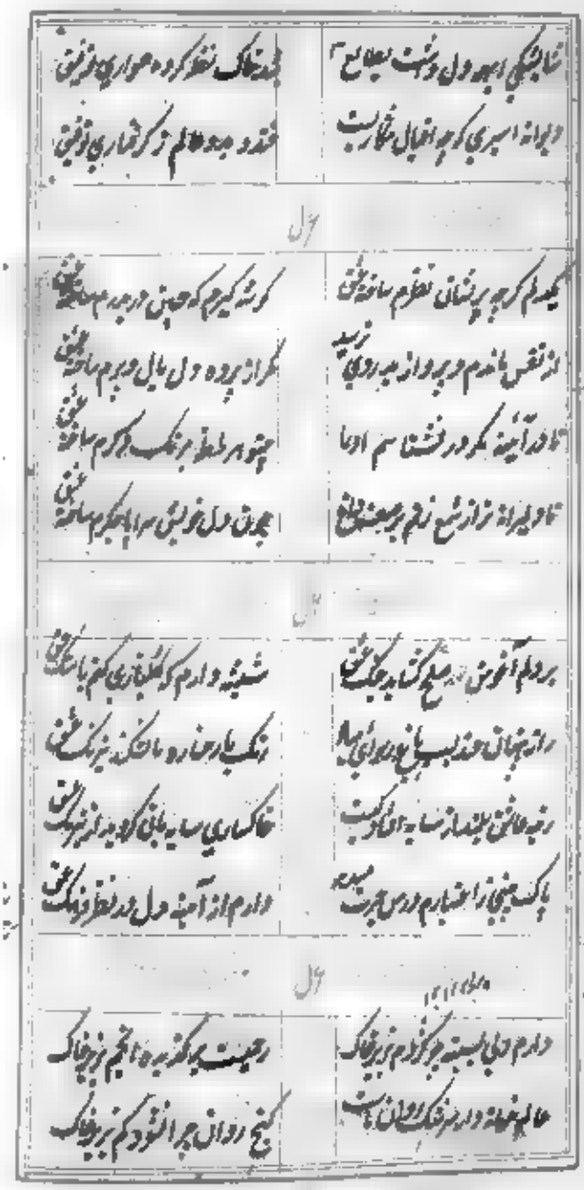

بیستم رخت دلم کشد اسباب نعش

در بند نارسایی خلقت کمان خلق	این دام بیضه مژده مردم بزیر خاک
دلکش نزاهت مرتبه در پرده فنا	مجنون نکنده خورد نرگس بزیر خاک
چون موج بیسر و بحثه ما بحر رحمت	کی جا برود شهید تظلم بزیر خاک

دال

از خار راه خود نکنم جز سراغ گل	رو بر من عیب پیش دلم چون چراغ گل
دارم شکفته خاطری از سیر روزگار	آبینه را ز سینه صافست باغ گل
دیرا شکفتگیم باغ دل کشاست	دارم همایه که ندارم دماغ گل
دردم زصاف کهدورت چکیده است	گردد ابر بزر تر زباده شنیم ایاغ گل
گردم بیاد نکهت دیرا میکشند	شور رشید کشت بهره موی دماغ گل
شبنم از هوای سرخار نکهتی شکفته بلبل	از نقش پای او شده روشن چراغ گل
حیرت بسیر دره کوبت دلیل من	غیر از دل شکفته چه دارد سراغ گل

ال

از کلفت تنیدن کار نشنیده چه حاصل	عرض بسیط هستی با دیده چه حاصل
از سایه او موهوم لاف کمال	تا چند چو پر کاه بادیده چه حاصل
چون آبینه با سینه اگر دم نکشاید	از لطف غرابی که نشنیده چه حاصل

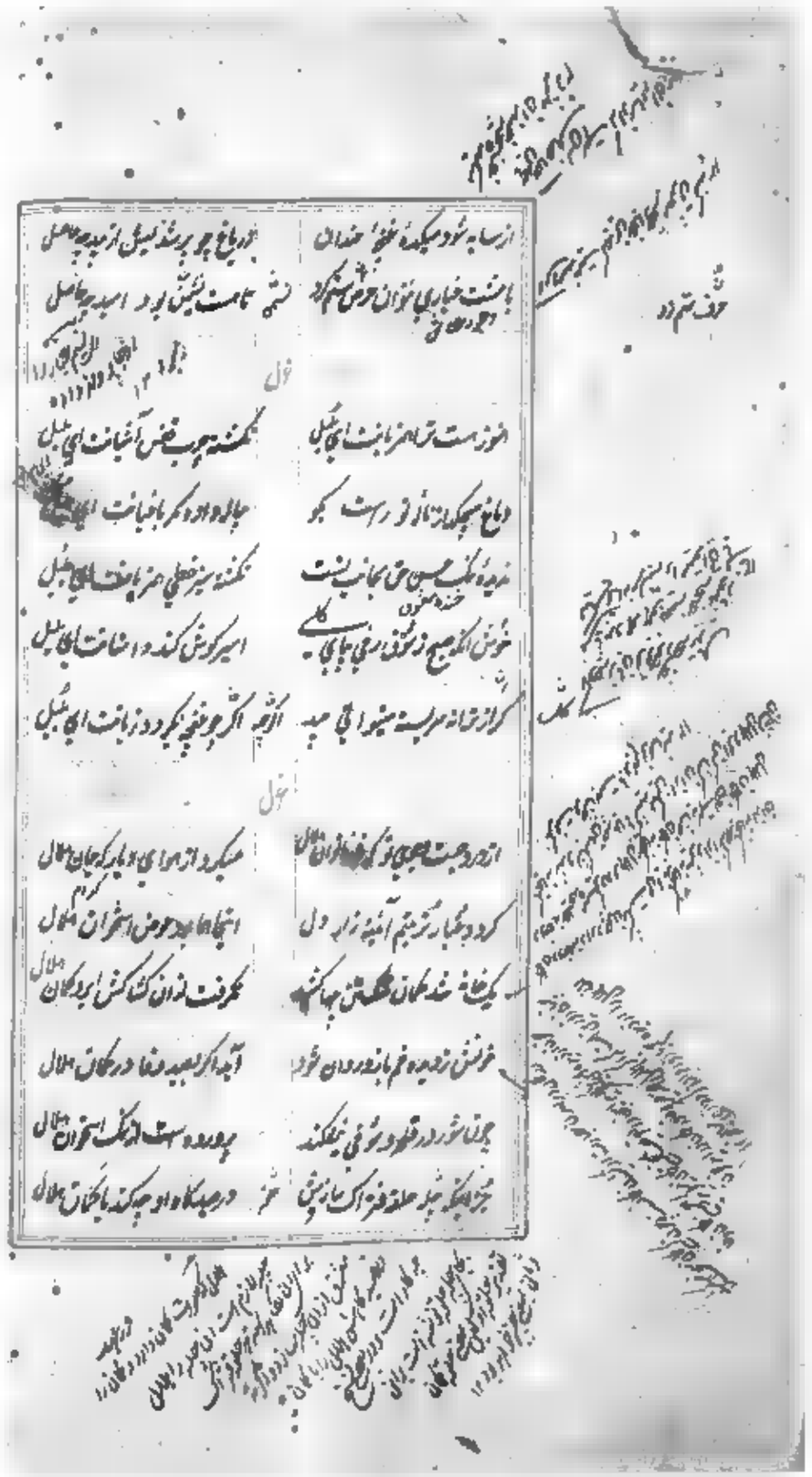

در عهد سیمه صباحی مارسم دیگر است — هنگام دوستانی برخ دشمنان هلال

از گرد راه غرده دهل کی میرسد — شوری بخلق در همه جا بیزبان هلال

بر سر نزدست حکم جهانگیری ترا — تسخیر کرده مملکت آسمان هلال

رنگ شکسته توده مهتاب نیم رمق — دل صید بیگاهی زبان تیز کمان هلال

حیرت چهار موجه تموّج بهلت خود — تصویر اگر کند بجان بر کمان هلال

مسکین کمانچه ای تموّج کی چکند — دارد شکسته ساغر از میگسان هلال

از شوق دیده تا کی سوزن شود پرش — دارد بدست خویش همان سوزن هلال

شد دانه تر ز مصحف شوخ بالا بلند — از شوق انکه رفته تر از بر زبان هلال

از صبحگاه جلوه دهد رو که میرسد — شوخیست پا برهنه در آسمان هلال

کرد از شفق در اول شبهای وصل فرق — شبقی بخون اخضر به خونگان هلال

در باغ کرده تخمی پرواز اخضر است — باقی نموده از شکن آسمان هلال

دارد بپای اندر هر کس مقلها اسیر — هر بست زیر خنده لب دلبران هلال

نجاک کی بیم زدوده لبش بقبل — صد ای چه دلنشان هر کلک شکسته بلبل

بنهر از شکه بر بیان فشد زنار خراب کمان — چه آرمیهای از بین صبح صادق بلبل

۳۰

۱۴

چمن شکفته ز رنگین‌تر از نوای بلبل
سفینه چیست آشیانهٔ بلبل

هوای ابر بگلشن کشیده کاکل وای
گر بوی گل نه بر در میخانهٔ بلبل

عجب که شبنم گلدسته هوا نشود
عرق‌ها که از خجلت خانهٔ بلبل

چمن ز فیض خزان نوبهار اطفال است
شکفته است کل آشیانهٔ بلبل

دوای شکر لبها اسیر شکر لبست
شکفته چون زر رستم بانهٔ بلبل

۱۵

قاصدی دارم ز خاموشی کتابی در بغل
حرف حرف نامه‌ام مرهم نهاد و دای در بغل

مشربم با صوفیان صافی و با رندان دُرد
سبحه در آستین دارم شرابی در بغل

نقش هر کاغذ سواد کتب آخر بیست
هر که دارد همچو ما نادانی کتابی در بغل

مجلسی از صفحهٔ بیکانی خواهم نوشت
دارم از هر جا ک‌ای فرد حسابی در بغل

صفحه زوصف رخش غیرت دیوان گلها
گشته دوات و قلم رشک خیابان کل

از پر بلبل بباغ سایه پروازی فتاد
دیده خط بر لاله رخی تازه بنیاد لاله

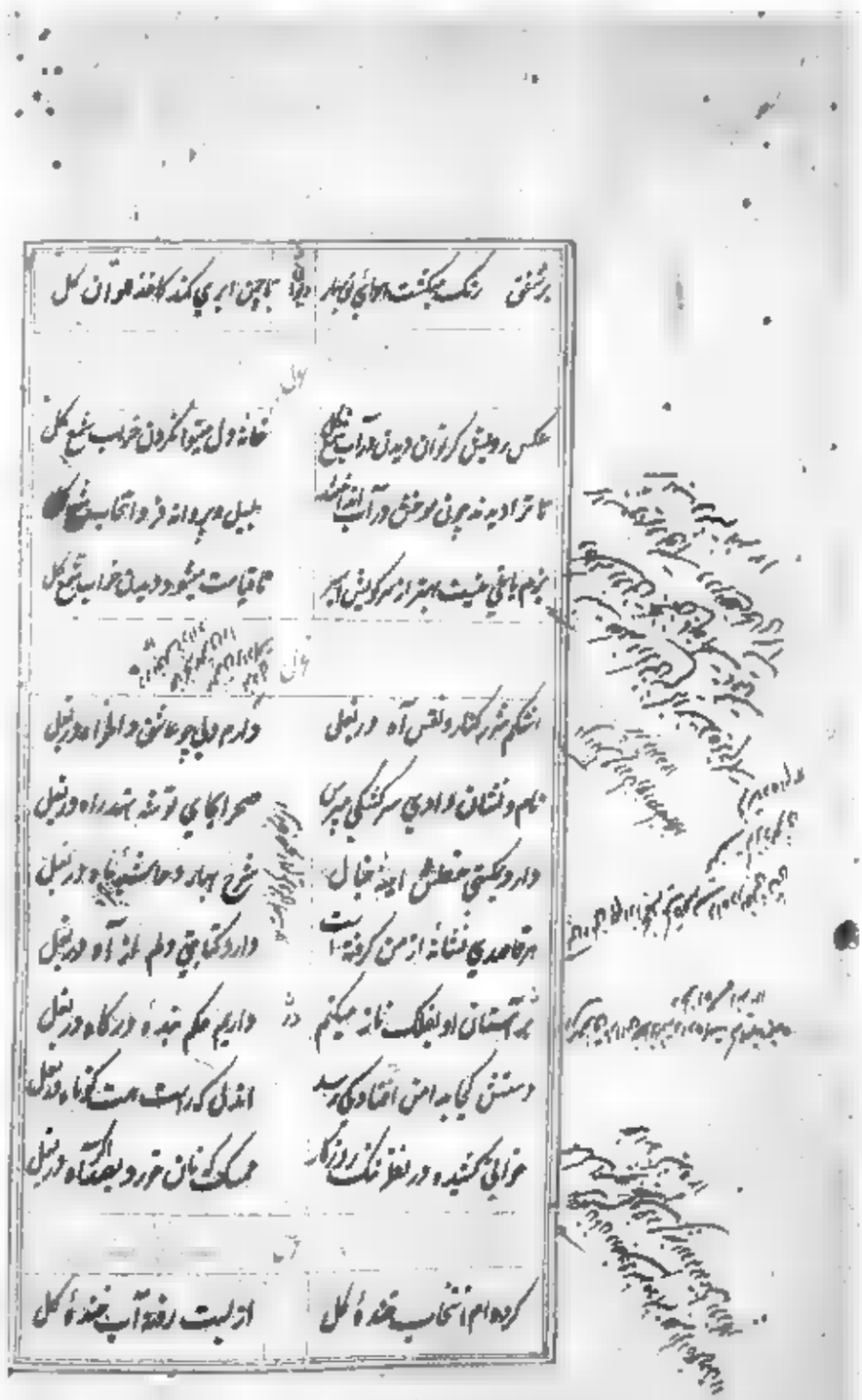

تا تو گل گشتی نمی آید بچشم
خنده صبح تاب خنده گل

دل ما راز در د لعل یکی
صبح داند حساب خنده گل

شب بیاد لب کسی تا صبح
میکنیدم گلاب خنده گل

بهر این جراحت اندر راهی
میکشاید نقاب خنده گل

نهال رمیده می ماند
همچنان انقلاب خنده گل

همچنان از خنده لست نهاد اسیر
تا تو داری عذاب خنده گل

دل

جلوه حسنت چمن پرداز گل
خنده گل خوشی گل ناز گل

با خیالت صحبتها گل زارها
میتوان آزاد دل شنید آواز ها

گلبها در خنده پنهان کرده اند
از لب میگونت گشتیدم ناز گل

رتبه خوشی ز رعنائی گذشت
جلوه شمشاد با انداز گل

گریه ای ابر مرا بهر لب
دیده ام تا خنده غماز گل

بسته ام بر دل تمنای اسیر
داده ام آئینه را پرداز گل

دل

بیا ای بیخبر وصل نامه شب و نیاز ما
مهیا کرده ام بهر تو عنوانی از کباب دل

۴۰۳

اسیر از کل جنون بلبل بسیار شکفتی — بلبل بیدل و جام عرب کل هوا کل

غزل

دیدن روی تو تنها می بیدار باد — سیر دوار جلوه رنگین او برباد کل
صید خونخوار کنه ام کز برگ کل نازک تر است — ور نفس بی پر و بر امیاد کل
چون گلگونه چهار جلوه رنگین ندارد — کی شراب می بنوشد از قدح فریاد کل
عرق اچون سایه افتاد کی سر کرده است — تا نرفته بر سر نفس پای او نهاد کل

دارد دم دیوانه ز بیخانه خوشی اسیر — غنچه کز خنده او سکنه فریاد کل

غزل

هر کرم داغ کل نکند آرزوی کل — عاشق کل نظاره و نخند و زردی کل
گر صبح دم بسیر گلستان نظر فتاد — چون بوی کل بباد رود آبروی کل
از بیکه حیرت کل روی تو روی بخاب — آینه زخاک گشته فتن تو بوی کل
گلدسته خیال تو چید او کرکند — بلبل ز آب دیده دهن شست و شوی کل

غزل

مخمور قرب عنبار وجود لبریز دردم — کز بیخودی کشیده مرا آرزوی دردم
تو ان ز سایه دیرانه کعبها برداشت — که از بسکه خاک بسر کرده جوی دردم
نهانی آینه غیرت عزیزان کرد — دلی که نشاید دنیا بروی دردم

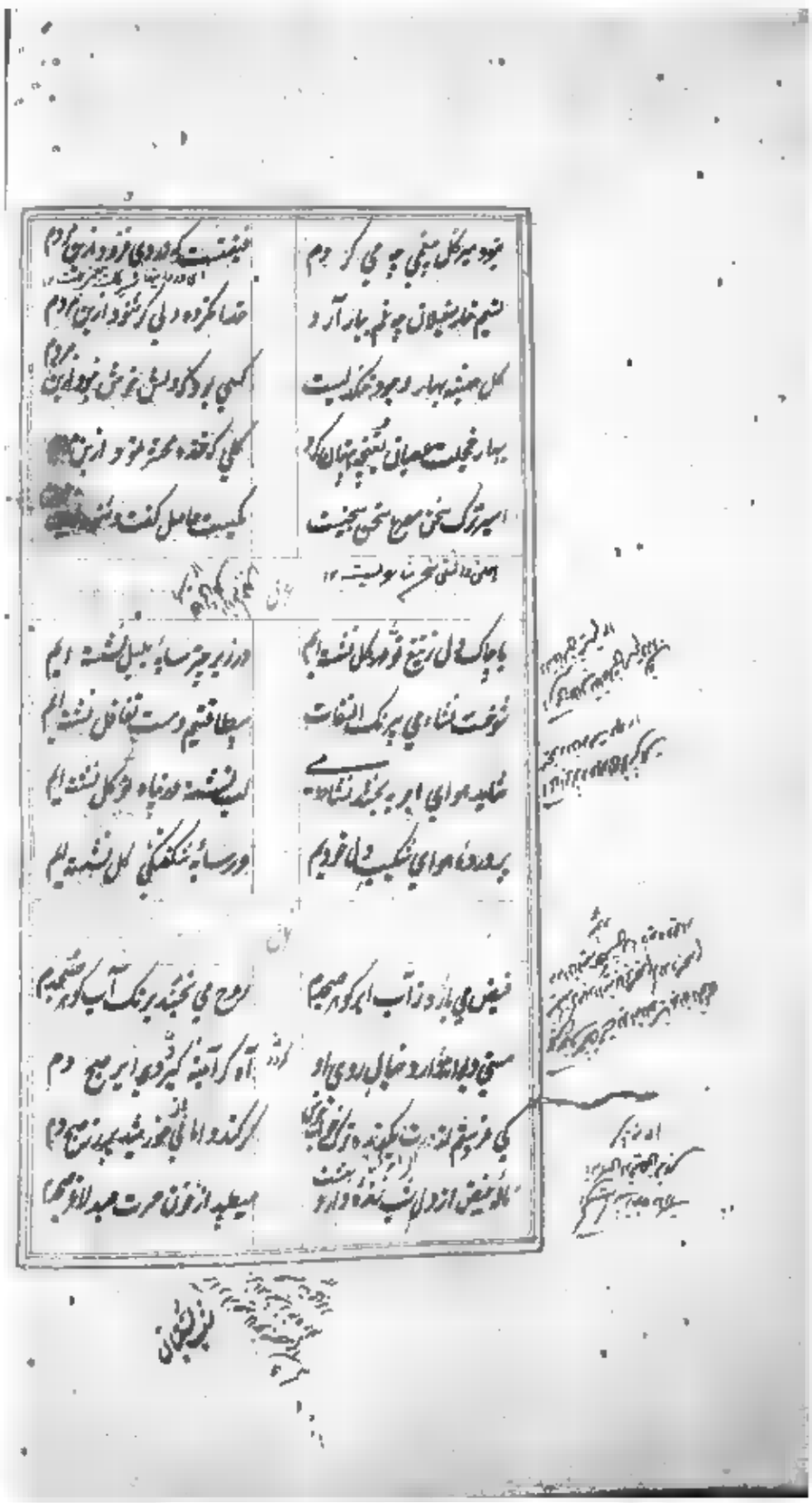

شب گیسوی تو یعنی امید اقبال من — تو را بیدار می‌دارم و خود تا صبح می‌خسپم

خار و گل چون همه سر شار داد و زیبائی — خس را تا صبح هم سازد برابر می‌خسپم

آسمان تا بیدگاه جلوه صیاد کیست — بسمل پر در و دام چون بسمل کبوتر می‌خسپم

عیب پوشان هنر نامم و ننگ بدنامی نگ — عیب من آینه از خاک سکندر می‌خسپم

در بیابان جنون دیوانها خورسند کار — می‌نهد غافل ز هر پروانه سر هر می‌خسپم

جلوه حسن تو در آینه دل دیده ماند — شب نشینان کی سنجند مرا گر می‌خسپم

در کمند نخجلت روی چنین پروانه کیست — هر نفس می‌زنم و بر یکی چون بسمل می‌خسپم

ابروی خمیازه‌ام بیداد خاک هم بر دوش دارم — نیستی دارد با شک بازگون سر می‌خسپم

چشم حیرانم چو آئین بهاری بسته است — گشته از نیلوفر کیفیت سیماب تر می‌خسپم

بسته بر بالین که تا نامد خور شید آسمان — دارد از نوش که پروانه کبوتر می‌خسپم

رنگ تابان در رکاب چشم تر پا می‌کشم — تا نفس دارم سر زنجیر در پا می‌کشم

جلوه در پرده صورت زمینی می‌دهد ام — انتظار دیدن از تصویر بر جا می‌کشم

حیرتم دارد ز هر مژگان کشد جذبه به — تا ز یوسف ناز تصویر زلیخا می‌کشم

کردم از نوش تخن عشق سراسر می‌کشد — هر که پروانه بر بال فنا می‌کشم

۳۰۵

غرور پی نبا[illegible] ... تر — که در لب تشنگی در بحر آب بقا باشم

ز کردار بدی دور ار تنش گنج فنا باشد — بمان در قصر این گنج خراب آباشم

نخواهم لیک باطاهر پرستی آشنا باشد — بخود صد بر من باید اگر مطلب روا باشم

فروغ گوهر پیدای عمر اینده باشم — که خاکپای دوارس کم آب بقا باشم

رواج بیکسها کی بازار میتواند — گر ریزم از کسادی گرمتاع تا روا باشم

گر آب گوهرا بخشد کی صیقل گر بهرم — غبار در گه سلطان نعلی موسی رضا باشم

امیر از ناخن صعلی فقر را مانوس میخواهم — که گر باشم غبار راه هم ورش نقش پا باشم

غزل

بزنگی خویش را در بحر بی سر نمیدانم — که بی ساحل دگر اقیانوس دوران نمیدانم

گر چشم از فیض بخشش خلق بادی بر نمیدارم — که در تشویح ضیا افزار را کار نمیدانم

بغیر از صحبت مردان شکست آور نمیدانم — گناه بست الا مش انشقاق نمیدانم

مهی چیزی ندیدستیم در تمام روی عالم — نمونه از باد مانی خویش را مانی نمیدانم

فروغ روشنی دار چشم گرد — شبم را در دماغ صبح امیر انبار نمیدانم

غبار خویش بخشم نگاه خویش نکنم — به چشم خار از گزمر گمان سیاه خویش نکنم

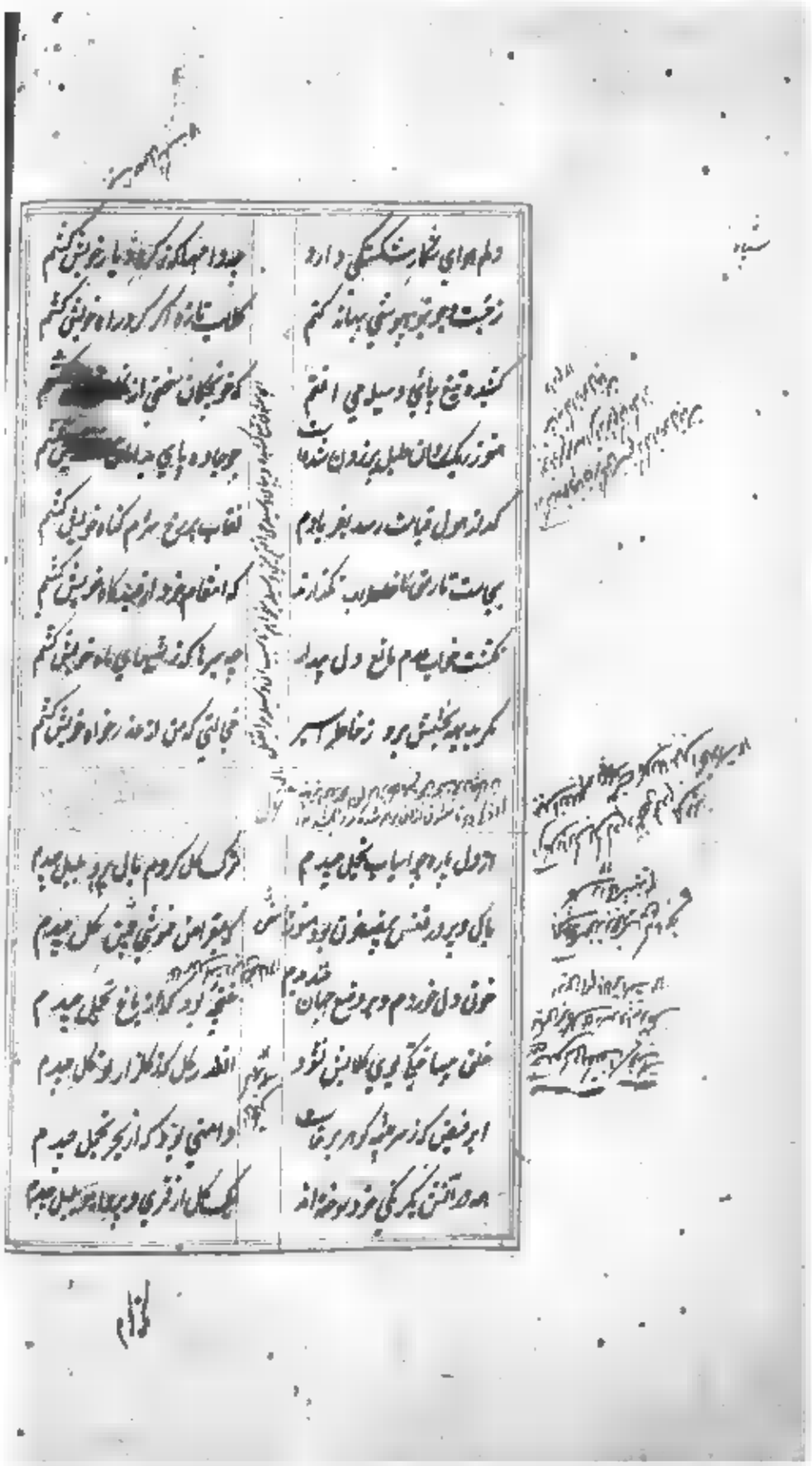

که کریم مسیحا شد و خجلت دارد — چند در پرسرام درد تغافل چیدم

یا تماشای ما پیش ز تجرد آورد — دام صد ابر از آن سایهٔ بسمل چیدم

خامه خونچکان مژگان غزالان اسیر — خار از سایهٔ دیوار نجل چیدم

پرده بر روی دل از پرده نگار کشم — چه گلابی که از این برگ گلزار کشم

جوهری نیست چو ما که به کف آرد قیمش — خونبهای سخن خویش ز خوبان دارم کشم

خط این را ز نهانی دشمن جانست مرا — دل هدف ناوکی از غمزه و مژگان دارم کشم

چه دهم دردسر گردش چشمی به خمار — که الوده دلی دارم از و ناز کشم

کفن از رخت بخون کفرد نکفن ستم است — تا در پرده نشنیدن آواز کشم

صلح نشأت بابلو در جنگ میزنم — یک شیشه خانه حوصله بر سنگ میزنم

از بسکه رنج قافله ام پایمال کرد — منزل اگر نوشم ره فرسنگ میزنم

عکس رخ تو تا بود در چشم زار من — هر دم بر سنگ آینه در رنگ میزنم

دستم اسیر زان سر کویم چه می برد — از خاکراه تکیه بر اورنگ میزنم

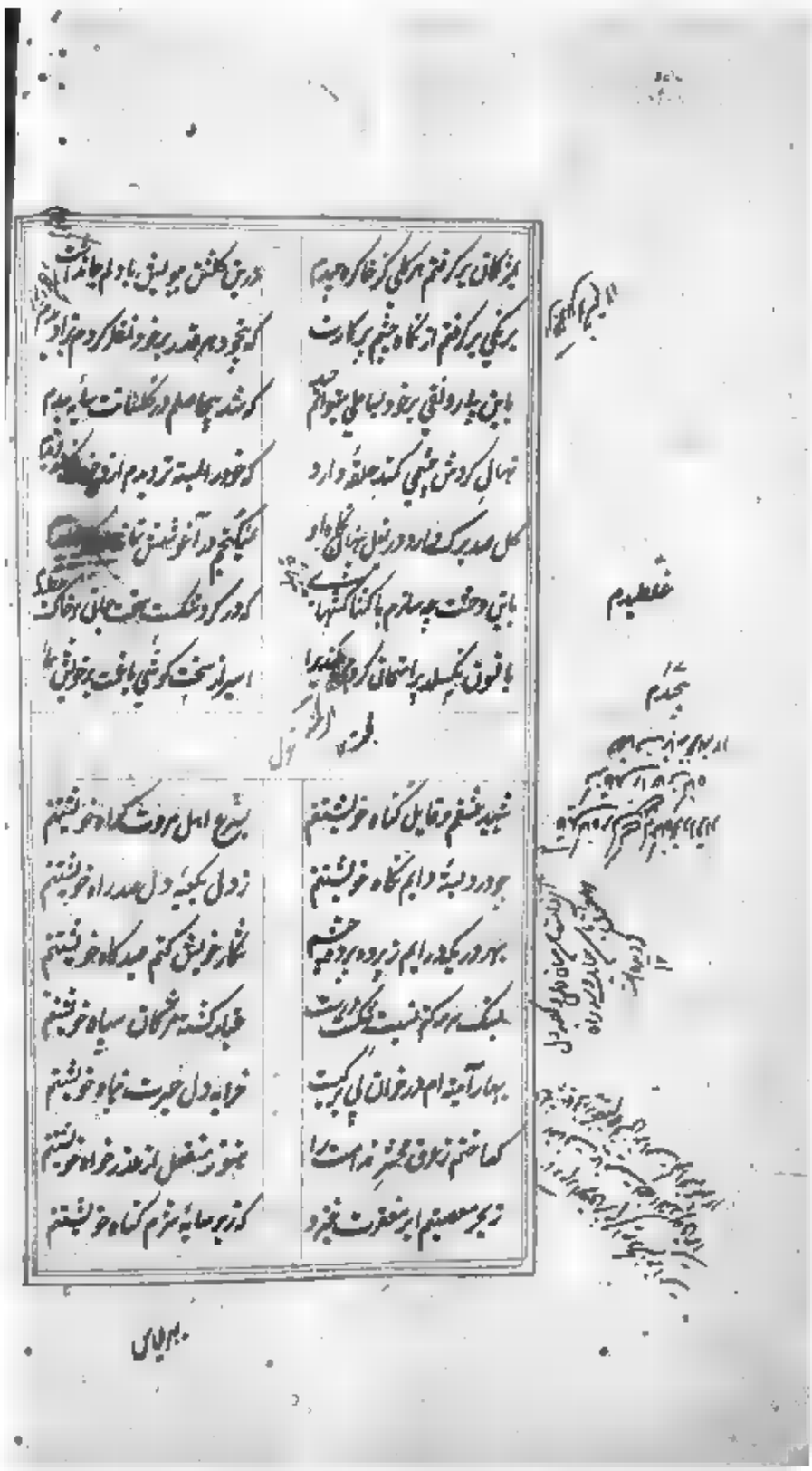

۲۳۸۱

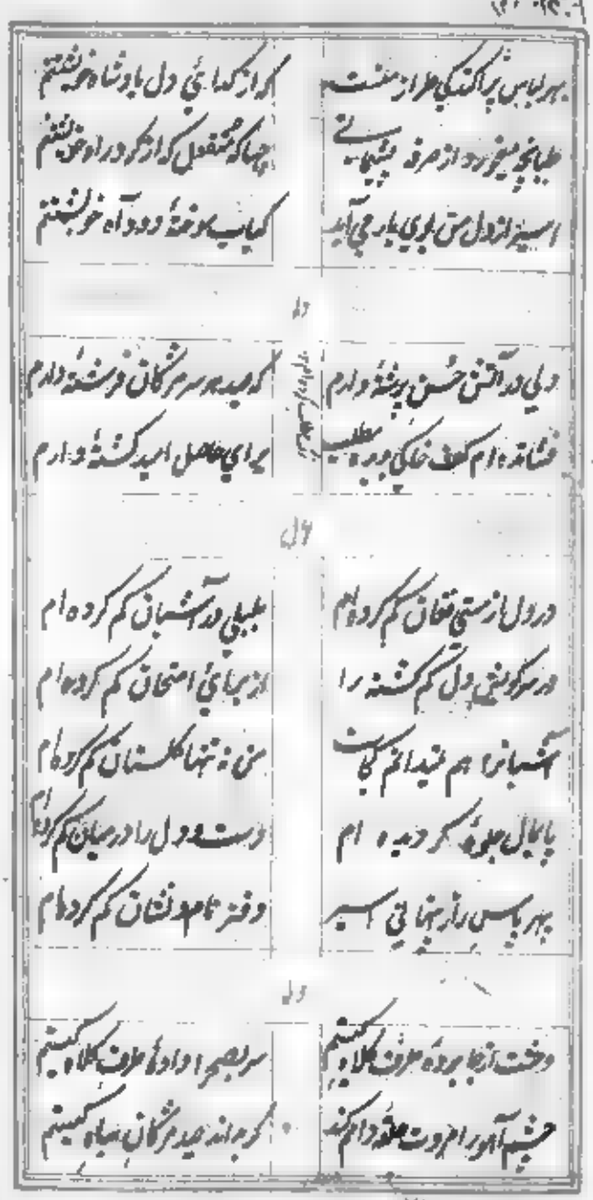

بهر لباس پرا کنگی هزار منت — گر از گدائی دل با دشاه خوشتم
طبایچه میخورد از هر فقیه پشیمانی — چها که مشغول کار در راه خوشتم
اسیر از دل من بوی یار می آید — کباب سوخته دود آه خوشتم

دل

دلی در آتش حسن پرشته دارم — گر صد بهر سر مژگان فرشته دارم
فشانده ام کف خاکی بدیده مطلب — برای حاصل امید کشته دارم

دل

در دل از مستی فغان کم کرده ام — بلبلی در آشیان کم کرده ام
در سر گوش دل کم گشته را — از نوای اصفهان کم کرده ام
آشیانرا هم ندانم کجاست — من نه تنها گلستان کم کرده ام
با کمال جلوه گم کرده ام — دست و دل را در میان کم کرده ام
بهر پاس راز تنهائی اسیر — دفتر نام و نشان کم کرده ام

دل

دخت از جا برده صوفی کلاه کجستم — سر بصحرا داده از صوف کلاه کجستم
چشم آهو را مروت عقده دام کند — گر بداند صید مژگان سیاه کجستم

غزل

شکن بال و پر خود قفس نهاد انستم
نه خرم دام تو مرغ دعا دانستم

بشوری چو قدر رباعت تو بیش نیست
از خنده گلی خویش چها دانستم

ورق صاده دلی صفحه ارژنگ دست
از خجلت در شرح وفا ساها دانستم

بیضه خون بود که من خال نفس میخوردم
آب بود آینه دل که نهاد انستم

سنگ از سایه خود دوخت عیارم بود
دوزخی در دام چه صید هوا دانستم

جلوه تیغ تغافل خم ابروی وفا
نام یکا کجیت نام خدا دانستم

سنگ بی آینه خاطر بیداد گران
گوهر کشتم دوچی بهر زاد انستم

ناله بود دام من مغز فکر اسیر
موجه آینه طبع رسا دانستم

غزل

غفلت کرا خرام کفکر نمیدانم
نگاه میکنم احوال باری پرسم

اسیر سوختم از جرات دعا انستم
گر از که بهر که بهر چکار میپرسم

غزل

دل کداخته ام آرزو چه میدانم
بهار سوخته ام رنگ و بو چه میدانم

گهر نیم که دهم بحر اعتبار دهد
شرار خشک بیم آبرو چه میدانم

چاپ

حکایتم

سکایتم همه درد است و درد بیدرمیست
علاج نیست بغیر از شکیب و نوش دوا
بغیر از آنکه دل آئینه دار او دارم
کسی یاد ندارم که جای حرف کسی
رسد بدوست پرسنی زمن نمی آید
غبار راه شدم کام اول طلبست
بطالعی که ندارم چه آبرو ریزم
مرا که طالع بیدار یم و فطانت پیر

ز آنکه همه درد است و درد بیدرمیست
نیست بغیر از شکیب و نوش دوا
آنکه دل آئینه دار او دارم
که جای حرف کسی
که بدوست پرسنی زمن نمی آید
که طریق کینه گری یا عدو چه میدانم
هنوز نو نرسم چشم او چه میدانم
تمار ساختگی را دو صو چه میدانم
ز طالعی فلک نیز چو چه میدانم

ل

رگ ابر بهار دل کشودم
بصحرائی غباری دیدم از دور
چو دیدم خود بخود در غلطیده بودم
غبار کعبه را بر باد دادم
ز قاتل حاصل من آن نظر بود
ز خاکم لاله حسرت بر آمد

ز خاطر عقده مشکل کشودم
بسوئی خود نظر قاتل کشودم
که تیغ ناز گر دل کشودم
دری بر روی هر مشکل کشودم
که بر خاکستر بسمل کشودم
چو چشم از مرگ قاتل کشودم

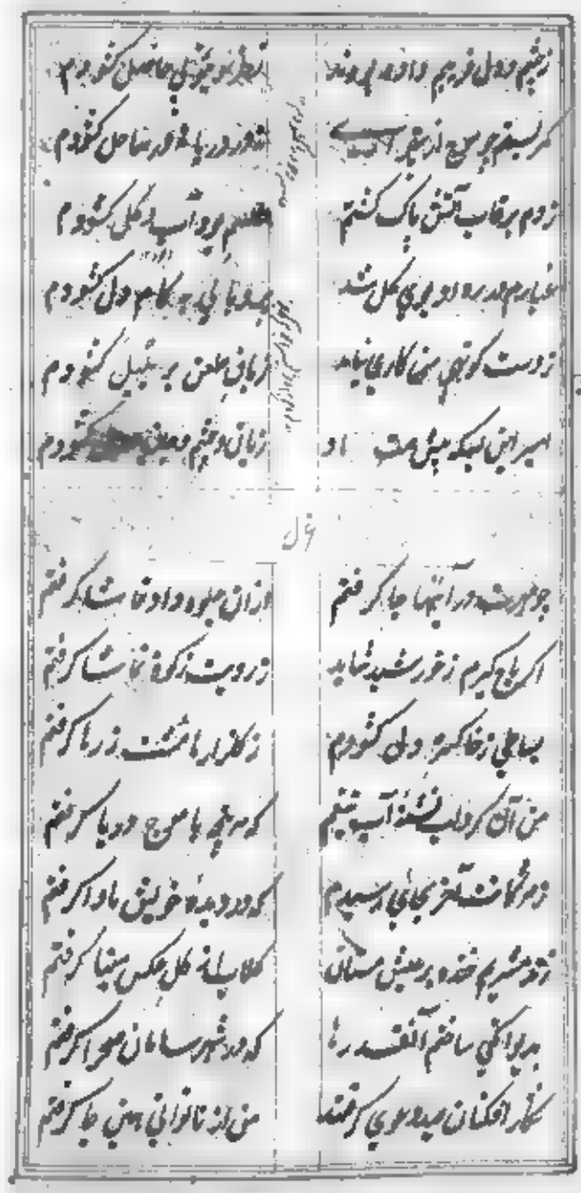

زنم دل فرو هم دادم بر دند
اگر بستم چو من از بحر آب
زدم بر خاب آتش پاک کنم
غبارم در ره او بوی گل شد
ز دست کو نهی من کاری نیاید
بسر این لبکه پیش مت او

غزل

چو عمرت در آنها جا کر فتم
اگر باج گیرم ز خورشید شاید
بیا جای ز خاکسر دل کنو دم
من آن کر داب نشنه آب بینم
ز مر گمان آخر بجای رسیدم
ز خود مشریم خنده بر بیش مستان
بدیوا نکی ساختم آنقد ر با
نگار انکنان بیدد عوی کر فتند

از آن جلوه داد خاشا کر فتم
ز روبت ز کوه خاشا کر فتم
ز کلزار با مشت ز ر با کر فتم
که سر تجه با موج دریا کر فتم
که در دیده خویش ما در کر فتم
کتاب نه کل عکس مینا کر فتم
که در شهر سامان صور ا کر فتم
من از نا توانی همین جا کر فتم

بهامان

بدامان ساقی نزدم دست بجز — کجا رجه اگه مینا کرفتم
اسیر انقدر خاکسار کریدم — که در دیده دشمنان جا کرفتم

حال

کر بطرف بلخ اکر دیر یا شتش دیده ام — کعبه در آینه کرد سر بالینش دیده ام
خش چون مخمور کرد و دشمن ساغر شکست — خون خود را خورده ام کر بیدا خشش دیده ام
خوانده ام افسانها پنهان و خوابش کرده است — کر بجای مستی از چشم چرا خشش دیده ام
ساغر چشید را در خاکر امش جسته ام — لاله خورشید را بخون را خشش دیده ام
ساغر رحمت مرا مخمور نکذارد اسیر — کوشه چشم مروت از ایا خشش دیده ام

حال

بجز تیر انکه ساقی بهر دلجوئی بدل دارد — کشاد کار در آینه روی کمان دیدم
بهیچ انقدم دریچه از چشم مزکانست — چه شد خواب تعش در دو اکناه آشیان دیدم
بهر دلکش کرشه ابروی خانه زد رنکی دارد — سر اسیر چیه کاش را برای امتحان دیدم
خیال جلوه باغش تا تماشا خانه خاکر — بهر جای نظر بر هر چه افزودم همان دیدم
کجا زاغانه باشد کو ز بیک کس بنکیجد — بجز رسوائی بیدار تیر نکرانی دیدم
در نکت آینه کی کنجد بیدل عرض حالت — بکانان را ز خود را بیکیک حیران دیدم

۳۱۱

کی بجلوه تو خوش رسد رسیدن چشم
دل بر میده نشیند و بست در گر بدن چشم

بزم ساقی پر غنا بی و گر است
میدا من غره بای جیا کشد ز دامن چشم

دل بجو ا تماشا نیشود روشن
نجوا نده معنی غرب بدین چشم

ز گریه آب بقا و اشت در جگر کشوخت
زناب تا به دل های عقیده چشم

نگه چو برگ ریزانه اشت لذه زر کاب
بگرد برگ دان کی رسد پر بدن چشم

نگه چه بهره بر د ز تو گر نبا شد دل
بگوه من نگنجد بچشم در بدن چشم

نرگس جلوه شوق تو بسته بند ادا ب
با ضطراب بی اثر ته بر بدن چشم

کر فته آینه شوق با دست نظر
بسنگ آمده با یا ز رو بدن چشم

غنیمت خواب کیجا نیم جمعیت دل
اسیر تو قی مژگان آ شفته بدن چشم

صاحب جم و فرکه ای میکده ام
بکام خاز کنم جنبوای میکده ام

لباس تقوم از خون باده کلکون است
رفیق صوفه و آشنای میکده ام

بکل نشکنم آلوده دامن پرواز
غبار از ره دولف سهای میکده ام

نسیم خاکم پروانه جنبیدن بی
بدین رفیق کجا تا کجای میکده ام

کلی بیاله سیری نرم ز ساده دلی
کشهر بای لهی و دوستای میکده ام

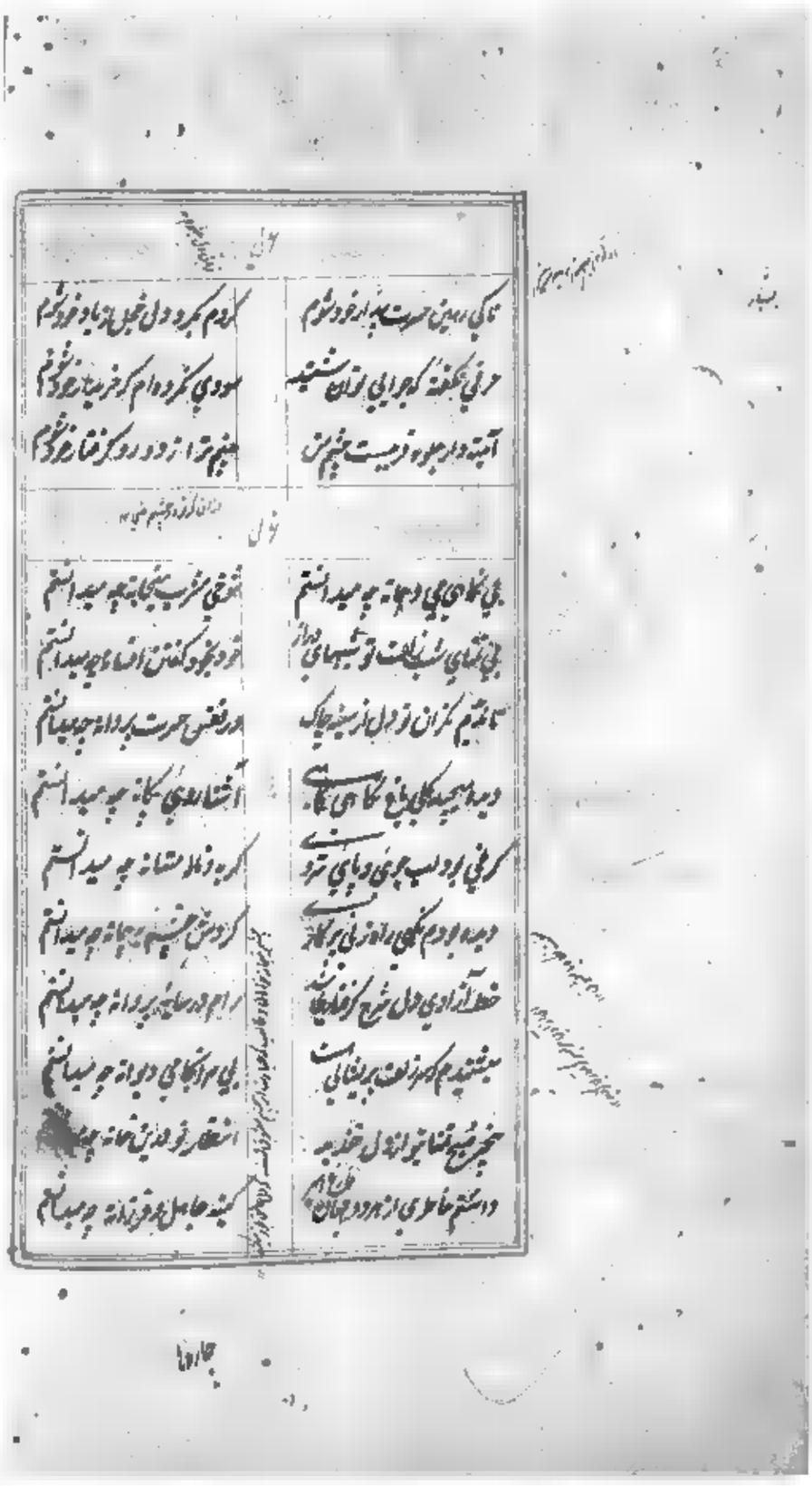

غزل

چارا عاجز و در دسترسی یافته ام — کز تمنا کرمنده فریاد رسی یافته ام

یکدو دیده بکنارم و آبی بنشم — عمرها موخته ام تا نفسی یافته ام

گل ز صد روی بمهمان گلستان آمد — بلبل نالام از دل قفسی یافته ام

کرده ام فال کرم در دل ویران بندارم — کز یکی از نگهی هر چه بسی یافته ام

سینه پر مهر آتش زده ام نفس طلب — تا چو ابلنگی منفسی یافته ام

میرسم از سفر بیخودی استقبالی — خبرم داد و نشان قفسی یافته ام

عمر در مخمر شرمنده کیم آب شود — کز ته جرعه فریاد رسی یافته ام

پذیرائی جغد رمق رتبی من خواهد — چون بگنبد نگرد هر نوکسی بر یافته ام

لذت شکر بکام دلمن شیر جناب — جای لاجلی زمینان کمسی یافته ام

غیل از نالگی نفس فاخته و بلبل را — ز خموشی نفسی نیم رسی یافته ام

فکر گشتیم و پد گرداب عیان — بر سبکروتر از برگ خسی یافته ام

شده دام محرم آن بزم زما بیخبر — بال پروانه ز پرواز خسی یافته ام

غزل

تا ترا با خویش دشمن دیده ایم — صرفه در جان شکستن دیده ایم

از درخت درس گلستان خوانده‌ایم
از شخ غال شکفتن دیده‌ایم

دوستی زندانی دل بوده است
مهربانیها ز دشمن دیده‌ایم

هر کرا تقدیر چشم امید بست
عرفها در عذر خشتی دیده‌ایم

سالها در سایه دهقان عشق
دانهٔ تا گشته خرمن دیده‌ایم

پاره وقت دیگران افتاده‌ایم
خوشه کو هر جا رسیدن دیده‌ایم

چون غرانش سینها اظهار را
مصلحت را در نگین دیده‌ایم

گرد جام اول زدل بوسیده‌ایم
گر مرا در ابتدا دیده‌ایم

از خیال حلقهٔ زلف آسیر
نقش زنجیری بگردن دیده‌ایم

دیگر خون در سبو چاک شدیم
سوختیم آن قدر که پاک شدیم

جانفشانی نبود بر دشوار
مژه بر هم زدیم و خاک شدیم

اول عمر جاودانی نبود
غیر تسلیم اما هلاک شدیم

مست از پیر و پیر می فرسم
در جوانی چه دردناک شدیم

توبه کردیم آنقدر که مپرس
عجلت از دست بر کنار شدیم

کی بنا و سوخت حاصل ما
مست آن غرقی نقد ناک شدیم

تا سعت بعشق نظر سوی ما کنی — چه عبث در ره تو خاک شدیم
با اسیر اختیار خود داریم — فارغ از قید ننگ و باک شدیم

غزل

بعد عمری که شبی کرم تو الفش دیدم — لب گشودم بسخن روی بخالش دیدم
عاشقم رتبه ام از ناز و نیاز افزونست — دل کجا بود که در پرده خیالش دیدم
گر بری گفته نیاید که دوچار غم تو شد — عنوان آن گفته برای قطعه حالش دیدم
عید دود هر که ز کوی تو بجان می آید — امتحان دل خود کردم و حالش دیدم
عاشقی بر دل ویرانه ننگ است سکون — فال نگشودم و مضمون مالش دیدم
سوخت تا از تف سودای تو بیچاره اسیر — تر بر خاکستر خون آب فلانش دیدم

غزل

طایر آه در دل دریا سمند رکرده ام — بی لب سلعت ز آبی گریبان تر کرده ام
نامه نوشتن نمیخواهم ز ساعت مجاب — نام هر پیغام دل را کبوتر کرده ام
عیش رنگین زشت و بیغش دارد و غیرت کریم — از کمال دل می نخجی بسا غر کرده ام
حاصل عمر اگر گفت همان ناخنه زخمی دوا — خاکسا از بر تو دل آب کوثر کرده ام
دل ندیری رفت بر اضطراب دل پسند — سیر این دریای بیکرانی کرده ام

تر دامنک جهان ما پی نشناسم
می از میناء من از با طل برآرم

چو موجم کز پی هر جا بیفتاده
نمانده چون سر از منزل برآرم

شبیه پی سر کاری نکشتام آه
سر از خواب عدم مشکل برآرم

اسیر از سینه صافی پی توانم
هزار آئینه از یک دل برآرم

سینه صافی باده با کبر و سلمان میزنم
داد دل شاه زده خور شید تابان میزنم

شعله از خاکسترم صد رنگ میباند دریغ
حرف از نیرنگ این جا بکیوران میزنم

گر بدل وابستگی دارم برای دل براست
گردم از جان میترنم از بهر جانان میزنم

خیل آهو در نظر صیاد دارد در کمین
پی بجا با برصف تاراج مژگان میزنم

هر کف خاکسترم طرح بهار دیگر است
خوش بساط سوختم نقش گلستان میزنم

هر دم از جائی بجائی رفتم و بهبود نیست
از تو نهالی تا کی پی از تو نهالی میزنم

گر غبارم طوطیا کردونی چندی کمی
حرفی از الفت نشناسای یاران میزنم

دعوی هم جنسی خیالی خوش نمایان میکنم
سایه از میخانه خواب بر بنان میزنم

بسکه پی پیم پی در سایه سروش بگرد
مشت آبی بر گلی هر دم بهر اسان میزنم

مستی دارم که نخوری پی نبرد از بیم
سایه از میخانه شاه خراسان میزنم

غزل

بجز جنون نبود چاره در دکان ما را — چه می‌خواهد ز جا هم آن سراپا سر گران ما را

بانتظام جایی در کفن برخویش می‌پیچم — مگر کم می‌کنم از سینه جای استخوان ما را

حدیث موج را لطفانه از سر می‌کند دریا — نمی‌خواهد کسی پیش کسی هم‌رس زبان ما را

دل نامهربان زما بی‌الفت می‌کند — نمی‌باید کشیدن منتی نزاستخوان ما را

ز ما بی‌الفت در رو جانه می‌زند — چرا بی‌سر کران دارم چرا بی‌سرکران ما را

به گلشن می‌روم هم از نظر بی‌دیده می‌دارد — که خاکی می‌کنم هر گه بناه آشیان ما را

ز آبینه رخ خوب و زشت از یکدیگر می‌بیند — چرا باید کشیدن خجلتی از این و آن ما را

بدام افتاده ایم اسیر وحشت خویشم — صفیری می‌کشم هر دم بدام آشیان ما را

غزل

کوشه گیری را مسلم کرده ایم — سیر عالم ترک عالم کرده ایم

تا خانیدیم جای برگ گل — پرده های دیده وا کرده ایم

هیچ پرهیزت از طماع جهان — سرمه در گشت عالم کرده ایم

مشرب تر زاهد طمع دارم اسیر — ما چکادی را چو آدم کرده ایم

غزل

تجلی تو ز دوشم اگر بهار شوم — بجا طری نه نشینم اگر غبار شوم
شوم جواب ز نجلت بگیم چاره دام — خدا کرده اگر سید افتخار شوم
بدان رسیده ز شرم که چو بوی بادبار — چه حوصله بود که در راه انتظار شوم
تا مضراب نیاز خونین عنیه بیاد — بدام دل بطپیدن بگ نگار شوم
بجا کجای تو سایم چنین اگر سایم — غبار راه تو کردم اگر غبار شوم
بپرسیاری جاوید میتوان نخشید — مراد جی که بخود در بر دو چار شوم
بامان تمام تجلی است میترم بخوان — صبا بسین دل بود جده عمر سایم شوم
بخواب طالع تو زده ام که چو سحر — زنگ نگاه تو تجوش روند کار شوم

غزل

ما را ز دل و دین جدا نگشتیم — با درد تو آشنا نگشتیم
بتخانه و سجده و خرابات — ما در طلب کجا نگشتیم
مخمور تو شراب باد اویم — سرخمنده از بن هوا نگشتیم
جان صبر چکیده و جگر ما — نجلت زده جفا نگشتیم
از جمع کسی نتوان رفت — خشنودیم که تو جدا نگشتیم
مانند اسیر در دو عالم — از سایه او جدا نگشتیم

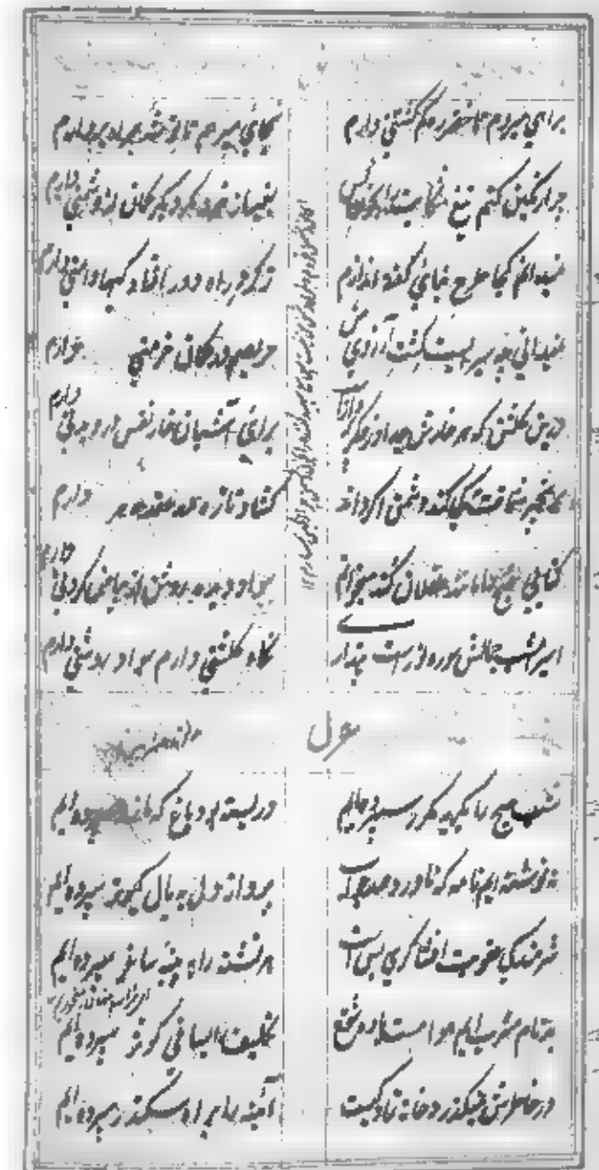

برای بردم تا خضر راه کشتی دارم
کجای میروم تا ترا نشنیده باشم
چرا نگیرم تنگ شکایت از کوتاهی
بنیاد خود کردم بر کمان ابروی شوخی
نمیدانم کجا طرح جفایی گفته باشم
ز گرد راه دور افتاده کجاها میروم
نمیدانی چه سر بست گفت آزادی من
چو بیضه در گمان خرمنی
دلم بیش تکلف که هر خدشه بیدار
برای آشیان خار نفس از رو بدی دارم
بیا تا بخیه بنا فت کنیم و فتی اگر داند
گشاد تازه در صد عقده بر
کنایی هم ندارد نکته دانان گفته میگویم
بیا او دیده بر روشن از جهانی کرده بینا دارم
امیر شب جمالش هر روز از بهر بیداری
نگاه تلخی دارم بیاد روشنی دارم

غزل

شب هجر را که بیم سحر در میان نبود
در بسته بود داغ که امید وا نبود
ننوشته ایم نامه که نامد در جواب
پرواز دل به بال کبوتر نبوده ایم
شرمنده عزلت افتاد کز پی بس است
بر نشنده راه پنجه ساغر نبوده ایم
بر نام مشرب ایم هوا مستدام شیخ
تکلیف ابیاتی کز نبوده ایم
در خاطرش نشکند در خانه تا کسی
آئینه دار او مسکندر نبوده ایم

در

چو بزم وصل ترا گلشن امید کنم
ز هر نظاره رویت بهار دیده کنم

ز تشنگی دل خود را کباب میخوانم
که آب نوشم و صد لعن بر ریزید کنم

دله

ز بسکه بر در این خانه خراب شدم
ز درد آتش شرمنده کی کباب شدم

سخن ز غیبت تقدیر بر زبان نبرفت
بهی کشودم چون کباب آب شدم

عول

در دو استغنای استیلای حیرت دیده ام
می بشکنجه بجامم هر نزاکت دیده ام

می کند از تا بهار اسنبه تاثیر را
با طلسم سحری کز دواع محبت دیده ام

کی فراموشم شود حسن نگاهی یکباره
از خیال گوشه چشمی بر افت دیده ام

التفات دوستان رفع فراموشی نیست
دشمنها دیده ام از بسکه الفت دیده ام

از خیال خانه ای آینه تا بد کی میکند
از خط خواب بر بنای محبت دیده ام

هر نفس اشکی من از آشفتگی آشفته تر
گریه خراب بد بشمار اعتبت دیده ام

عول

بکو برای چه بیگانه سیاه می آیم
ز شیر خانه بوش نگاه می آیم

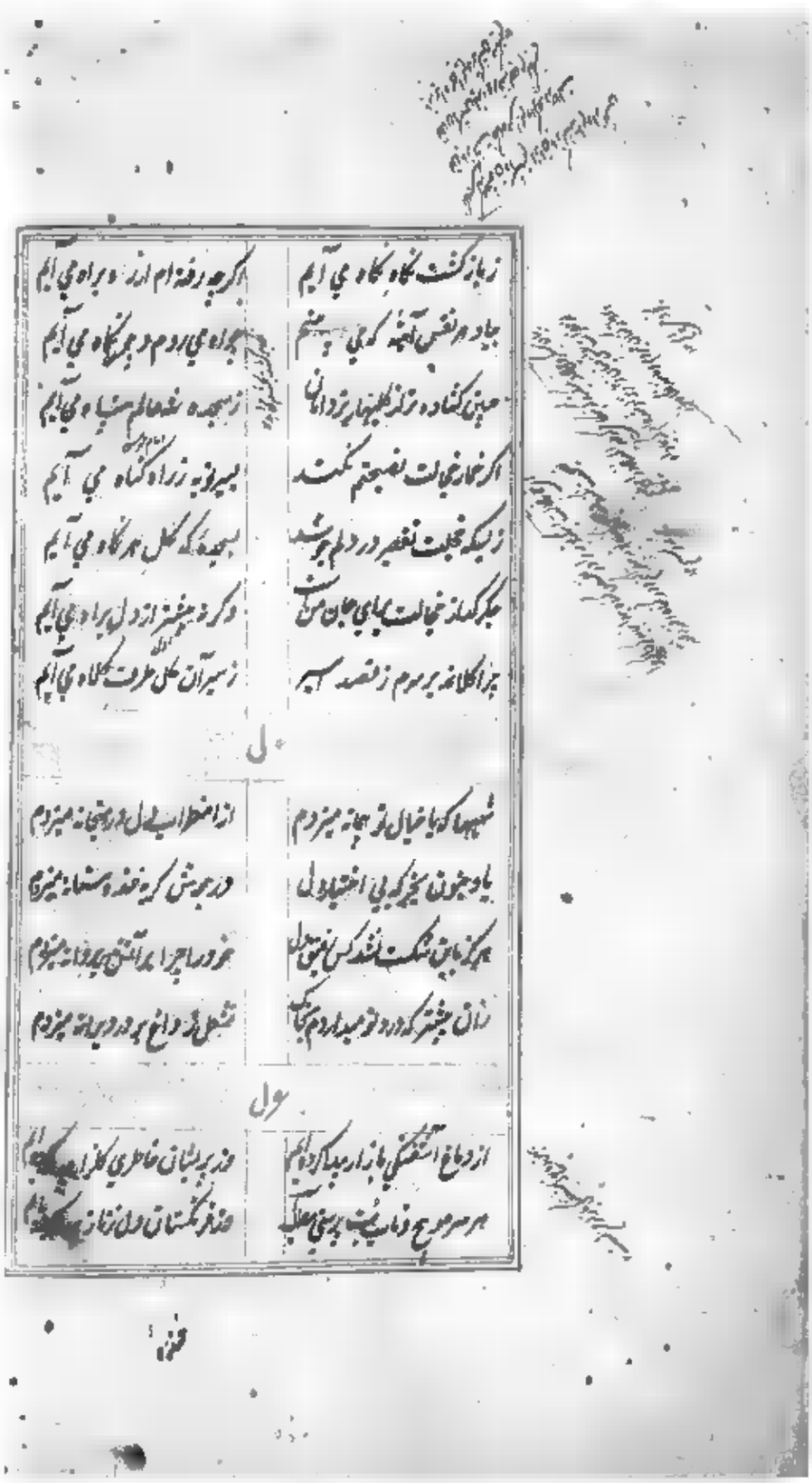

زبازگشت نگاه نگاه می آیم
اگرچه رفته ام ازره براه می آیم

بیاد در نفس آئینه کم چو می بینم
بجاه می روم و در نگاه می آیم

چنین گشاده تر از غنچه بهار نزدانی
زسجده شه عالم پناه می آیم

اگر خمار خجالت نفضیحتم نکند
بمیرفوبه زراه گناه می آیم

زبسکه خجلت تقصیر در دلم جوشد
بسجده که کمل هر نگاه می آیم

بجز کداز خجالت بیای جان من
دگر ز هیچ ز از دل براه می آیم

چرا کلاغه بر سوم زقصد آسیر
زسیر آن کل طرف کلاه می آیم

ل

شبها که با خیال تو هجانه میزدم
از اضطراب بی دل در بیجانه میزدم

یاد جنون بخیر که بی اختیار دل
در بر بش کریه خنده مستانه میزدم

هرگز بابن تنگ نشد کس بجز دلم
خود را چرا بر آتش بیگانه میزدم

زان پیشتر که در تو رسد آرام جان من
شعله ز داغ بر در و دیوانه میزدم

ول

از داغ آشفتگی بازار پیدا کرده ایم
در پرنیان خاطری کز پیدا کرده ایم

هر سر مو بیچ و تاب بیرسی عالمی
صد نافر نکستان دل زنار پیدا کرده ایم

۳۱۶

خندهٔ تو بر لبم حسرت کنایم میکند
دوستان نصف دلم خونش حلالم کرده‌اند

آخر از خواب پریشانان مروت چیده‌ام
غم نخندد در دلم غمخوار بیدارم کرده‌اند

نسبت اهل دلم از بخیه بر لب میزند
تا دماغ حرف پهلو دار بیدارم کرده‌اند

داغ لاله سوزم زند بر جای بلبل در چمن
از طپیدنهای دل گلزار بیدارم کرده‌اند

گریه‌ام بر خاک بیرحم آتش قلبا
دیده از بهر گل دلی از خار بیدارم کرده‌اند

از غبار سینهٔ خاطر گل بیدادم مکنید
این نظر از صورت دیوار بیدارم کرده‌اند

گفتگوی گرد دلم سر بر نمیخورد کسی
گشت زاری بهر سنگفار بیدارم کرده‌اند

غزل

بیاد حسن تو گلها وصف یارم کرده‌اند
صبای این ره دلها دل نثارم کرده‌اند

نگرد و سوخته افسانهٔ بهارم پرسش
غریب مصرع اوزون انتظارم کرده‌اند

صبای عاقل دیوانه خنده‌آسا
ترا رواج کرام مرا عیارم کرده‌اند

صبوحی زده‌ام مرغ چمن خبرم نیست
که بوی نشئه گرام بهت دلعل یارم کرده‌اند

خطاب بر دعای چکونه مستجابم
کرامت رویان من دوا نوازم کرده‌اند

سواد نشا یکی کنیم منصفانه
کرامت یار کرامت دیگ یارم کرده‌اند

تمیز دیده و دل مشکلت و مشکل ابهر
درین میانه بلبل کرام خارم کرده‌اند

غزل

کو جنون کز سنگ طفلان خانه بیدا کنم
خواب راحت چون شرر در خشت بالا کنم

سیر دوم تا از طلوع غیب خاطر سیر لعل
خنده بر اقبال خود چون صبح بیدا کنم

چیرتی دارم کز اعجاز نجابت جان کاوان
او خاید بر لطف دشمن دوانه استغنا کنم

گر خاید باده هستی غم ساقی کجاست
آن نیم کز بیجوابی ترک این سودا کنم

بهر بسمل صبح گلبن میکنم از پای سرو
گر چه قمری با گرفتاری سر سودا کنم

غزل

گمان ابرو کند اندازه مژگان ترکتازی را
شدم غافل ز دو چار آنچنان آشفته سازی را

نمیداند دل من مبتدا و منتهی گم کرد
کلید طلسم بازی نوخ لنگی سرکشی را

نمیدانم چه گفتم امشب و رام کرد ساغر
ز عکس چهره ساقی خراب بیخودی را

غزل

بجولانگاه وحدت میتوان لنگر قلم
سوار من تا که پیشد تازه رخشی ابرشی دارم

تنا کشته خویش غافل چین ابروی شوخ
ز اکت اختراعی نو بهار آشفتی دارم

اسیرم بیقرارم بردل صد محنت غم دارم
بیا ای سایه سروی قدر دی سرکشی دارم

غزل

بی

۳۱۸

بی از تو رو بے غم
خون خود کر کنم بحل بحلم

عزم می آیدم ز آبله ها
تا که از روی دوست منفعلم

ز بدا جان پرست و منزب خوی
در میان دو آشنا دو دلم

چه کند کس بزه مشرب دوست
نکند این هوای معتدلم

غزل

تا زمزم پریشان نفسی یاد کردیم
گشتیم جرس دامن فریاد کردیم

گر برگ گلی بود در این باغ که ما نیز
پیغام بگرگاری اداد کردیم

حیرانی نظاره او بود دگر هیچ
نقشی که ز استاد ازل یاد کردیم

بر قابل تکلیف نبودیم نخستین
جایی که ندانستند جا داد کردیم

ما طوطی آئینه گفت و شنودیم
حرفی که شنیدیم خود باد کردیم

در کلک ما نوخی پرواز دگر بود
لوح آب دل از سیلی استاد کردیم

تا عندلیبی باغ و بهار دل ما شد
عبرت ز بگرگاری فریاد کردیم

آن صید اسیریم که در باغ محبت
زخم از دل پاره چی صیاد کردیم

غزل

ز شعل خوش ندانم دل در میان ندارم
عجب که بی شناسم کل و چراغ ازهم

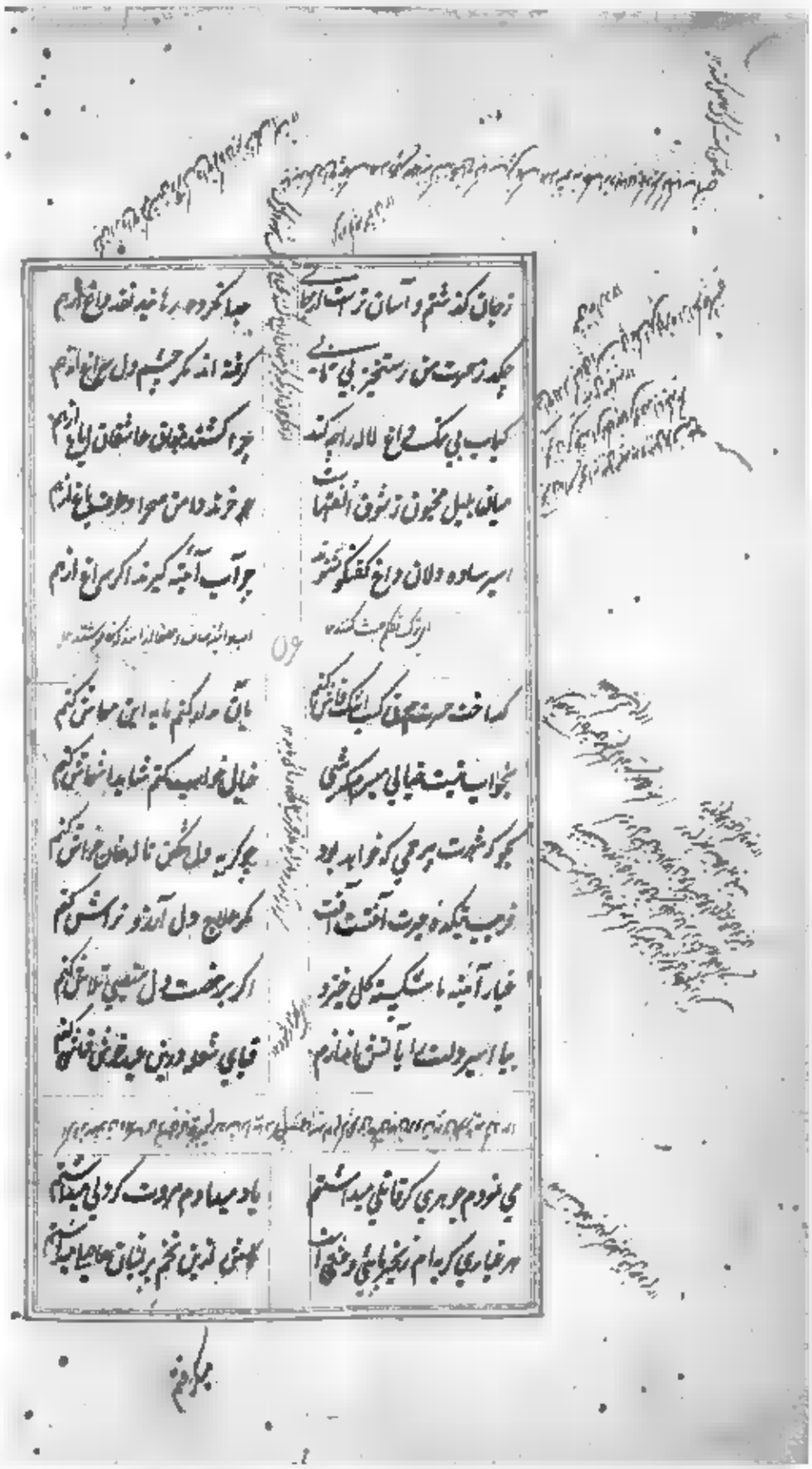

۳۱۹

مبکر قلم زدامنی دشتی دست بیاری
کاهش نفرسب چون کاهلی ببینم

واشغلم دست جیاد شنش نبیدارم
کاهش روست آبزدست بیاری ببینم

نکو از حال زار خود خبردارش نمیدانم
غبار بکهت بکلفت بنبارش نمیدانم

دلم از جان فشانی مشتری دارد بآن قدی
گر از باد سبکی رفت بکارش نمیدانم

نبیند هوز با بکلی با نکاهی
دانستنا و نیل بحیرت بر کارش نمیدانم

غبار تربت هر حسرتم شد محشری مردی
هنوز از ساده لوحیها دل آزارش نمیدانم

بعد از رفتم از بالینش بسیار سنجیده
دلم خوش بیوفا بیرحم آزارش نمیدانم

مپرس از من اسیر احوال الفت گسیخته
دلم ویرانه است افزار و انکارش نمیدانم

غزل

دگر چها کند این اشک بیرکاه دلم
اگر ز آبله سر زند کوه آه دلم

بهر بادش اگر کرده خبردار دلم
گرفت شب بخیالش کواه دلم

چها کند از لفا فغان جی بسالف
خجالتیاه دلم بیرد ستگاه دلم

کرا شفیع نفاقل کنم چه تکوه بیرم
کدر میان کهی دیده است کاه دلم

غبار من شده یکدسته لاله کس
ز لبس کداخته از حسرت نگاه دلم

چکونه شرح محبت بصد زبان نکنم
کدر دیده بیکده کرد بیخ افتاده دلم

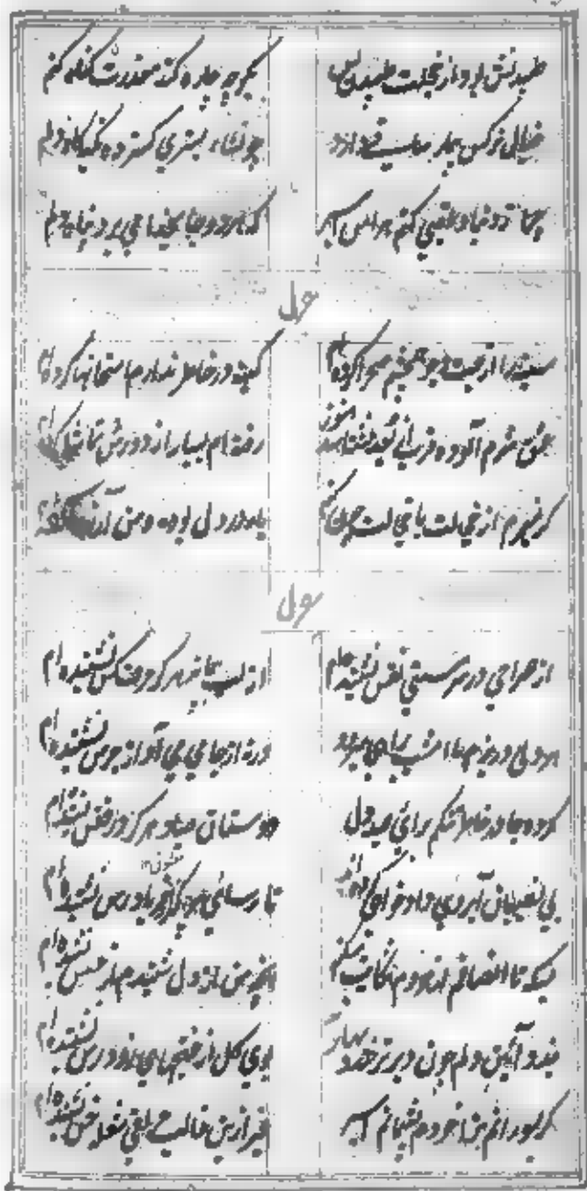

غزل

خوش دلی از خود روان اسپهار افشانده ام — شبنم هر هم بیاض لاله زار افشانده ام

غنچهای باغ رانم از جراحت گشتهاست — در گریبان جای گل از بیکخار افشانده ام

ابر بی باران اگر سازد گیاهی را نهال — دانه انگور یکشت اعتبار افشانده ام

دل چراغ باغبان روی او خورشید ما — آستینی بر ساحل نسیم بهار افشانده ام

مرغ دریا شنه نهانی در خاک چنان آسیب — بیکه از پرواز در عالم غبار افشانده ام

غزل

ربا می در بیابان داشتم از دوستان وحشت — نبودم شهر نم کلی کرد از صحبت عدم

دلی بیدا شتم هر لحظه صد وحشت — چه گلها دسته می بستم زباغ الفت عدم

گرد از سنگ محک سازد مرد — شود در دانه خرمن رنگ می از صحبت عدم

جرس شبنیر ستم را صبح جوهر امتحان شد — ترکتاز کس نمی بخشد من وکیل رفت عدم

دلم راز محبت پیشتر کرد بیدا کرد — فلک سنجید بیداد تر با طاقت عدم

بایش تقریب شد نام بخشش بر زبان ما — مداری یاد کرا فتاده از رحمت عدم

نشاط ما و در بزمش غبار بستر افشاند — اگر خانه سازد فلک از طینت عدم

دیار آشنایی صبحی و شامی نمیداند — فلک آبنه ارا بهت نما صفا طینت عدم

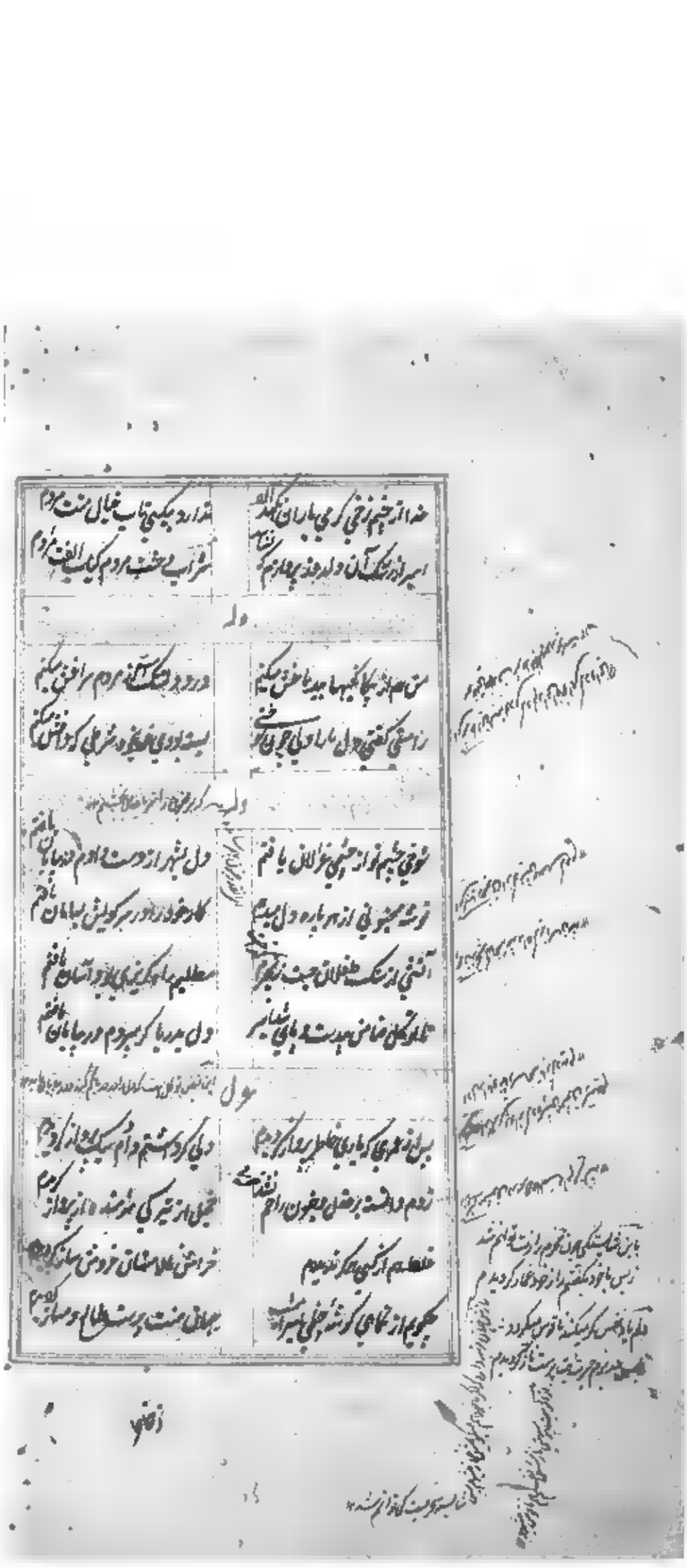

ز خاطر هر نفس را جبر تی آزاد میسازم
نمی سازم اگر با خویش با جباد میسازم

ز هر دیرانه دارم خار خاطر جمعیت
ز تعمیر دل خود جای آزاد میسازم

نگشتی رام جزم در دعوت را نمی کن
شکستم شیشه تا تیشه فرهاد میسازم

بدانی سیدم خود را تجمل ساده یعنی
نخستین از زبانی در دل استاد میسازم

نه چندانی که در جمعیت جان بکار میکردم
ولی از سنگ آهن چاره با فولاد میسازم

اگر جان در ره الفت نمانده گر نیفتد تیشه
شکست کار خود را بهر این استاد میسازم

خصومت با سبک جانی بسیار خویش کردم
خون کردی بهر ما کار از خویش کردم

گرد خراب آباد ارجوی کل شر شدند
توفیق نیکی را بسیار خویش کردم

تا عیب جو کردی بکسب نیاید
خصمی زهر کدیم آزار خویش کردم

بر نا امید شد دل امید وار گشتم
انکار عالمی را انوار خویش کردم

در خرم نکته گیری تا بر زبان نگشتم
اکثیر ساده لوحی در کار خویش کردم

گرد جوانمردی بار دی بر شد
سازنده تنگ خود را دیوار خویش کردم

نه شکوه کردم از نرمی عبرت کردم
امام بسیر آیا بسیار خویش کردم

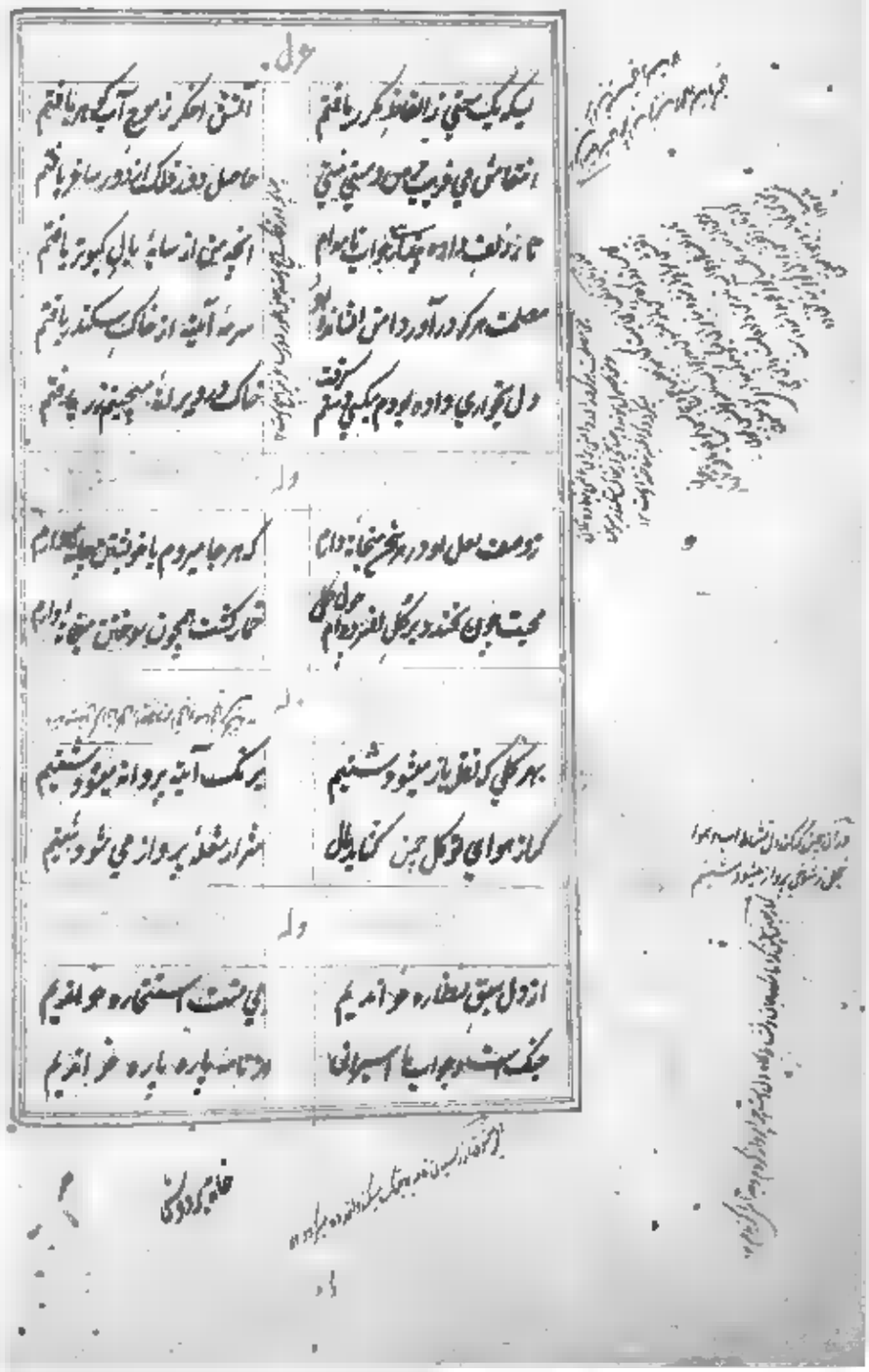

غزل

خانه بر دوش ز مژگان تو آبی دارم — پای بر خانه ز مژگان تو آبی دارم
هم آن موج سراسیمه که دارد در جوش — هر طرف چشمی از چشم پر آبی دارم
در محبت چو قلم از زر و سیماب مباش — چو دل نقره خورشید بتابی دارم

غزل

در دام و قفس تهمت بیداد کشیدیم — فریاد که فریاد که فریاد کشیدیم
در دامن صحرا ز قفس بال برآورد — از بسکه ز دل ناوک فریاد کشیدیم

غزل

از دست دل کجی ز قد آتش و کدر تن باشم — از آنکه هست ناکجم بحال خود تنها باشم
از بسکه خط چینی ابرو کشند تو من باشم — مو چون خط چینی ابرو کشند تو من باشم
با سیر از تضرب بال بیاد ابری بدامانم — گلزاری کبرم از دل با بیان خود تنها باشم

غزل

جنون پرسم دمادم روزگار در جنگم — بجام در شکرانم بیار در جنگم
بیاد نازه قربانی ز جان نگشته — خمار کشته و با انتظار در جنگم
اسیر بالیش از بسکه تنگ حوصلم — بریز صلحی و با بی بهار در جنگم

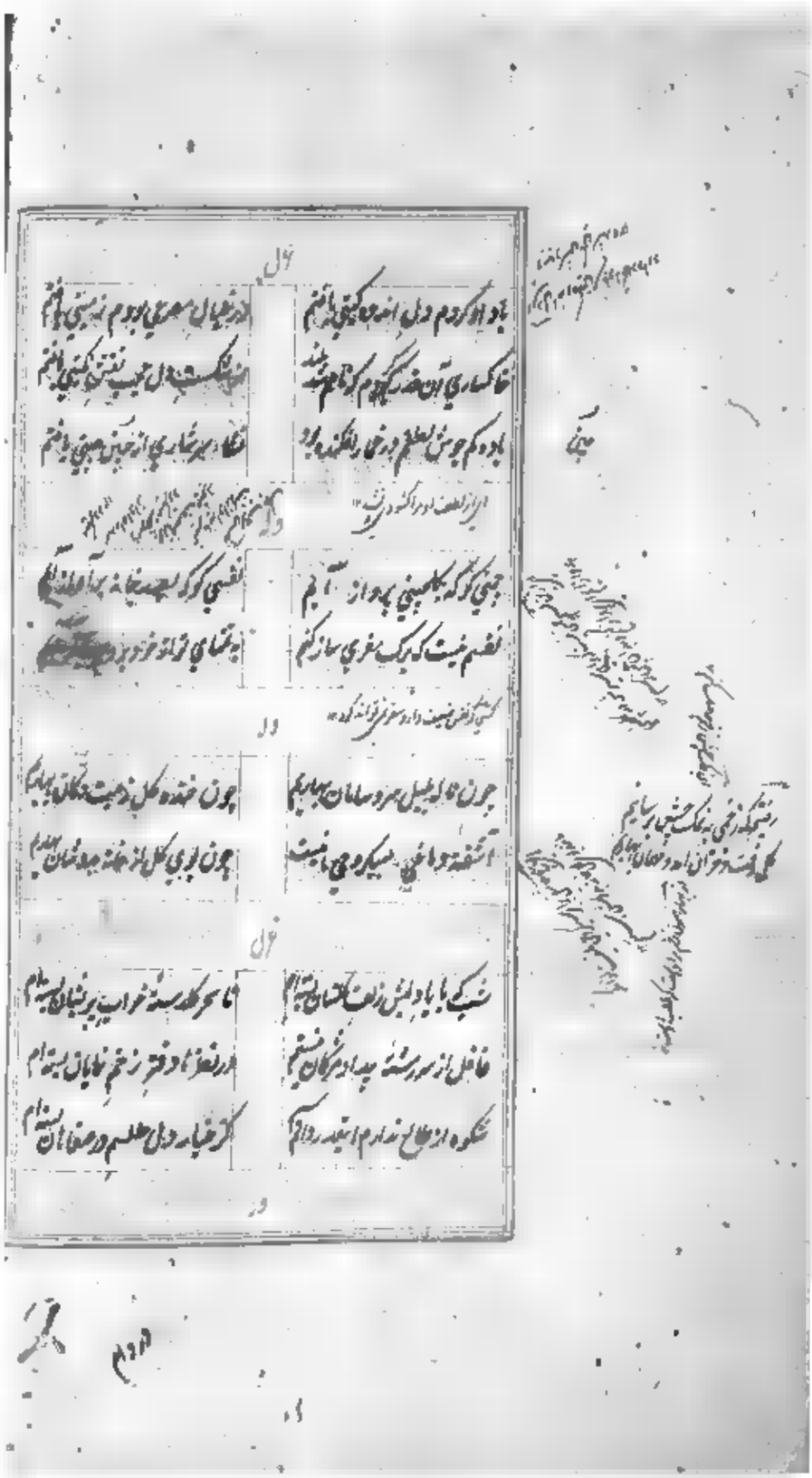

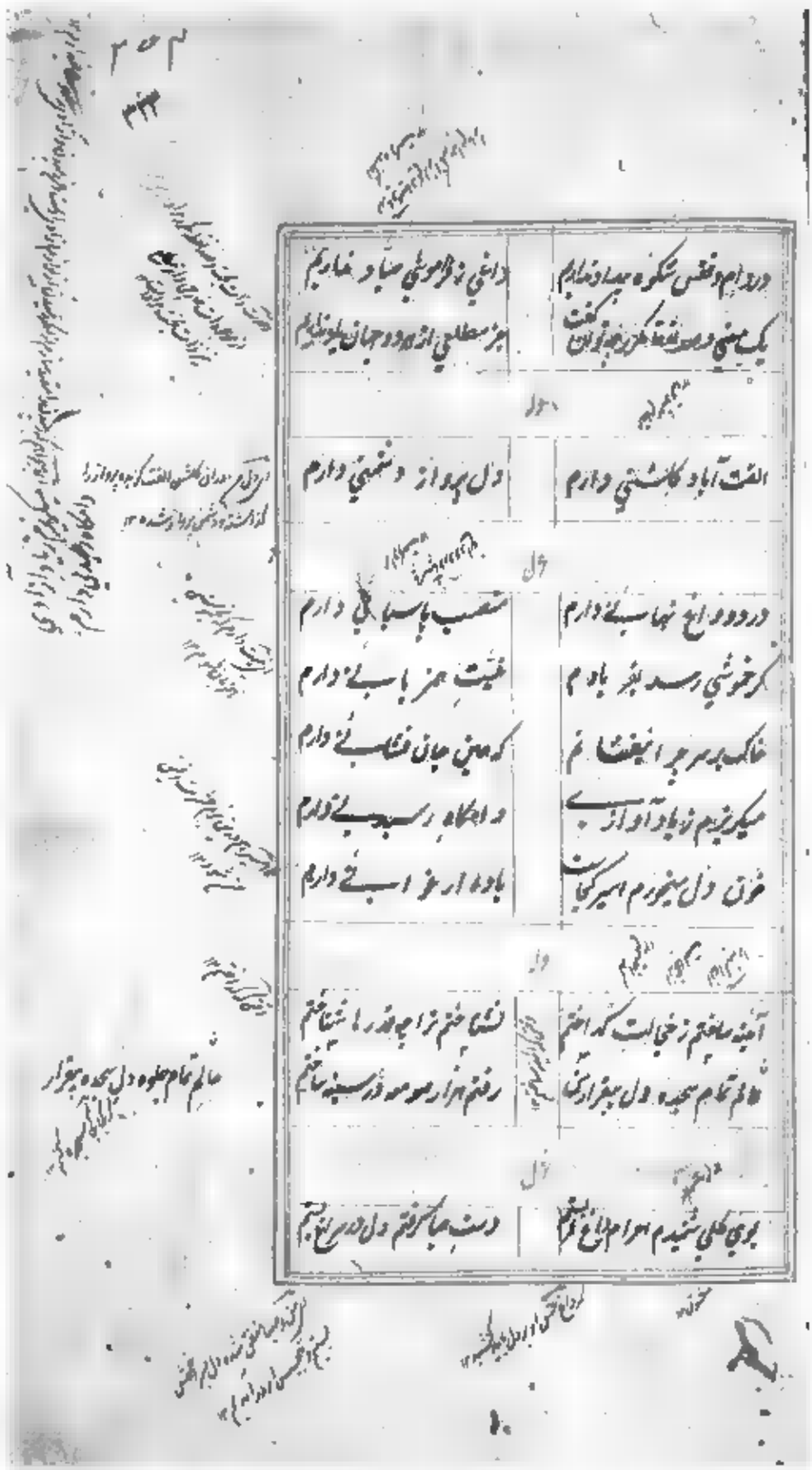

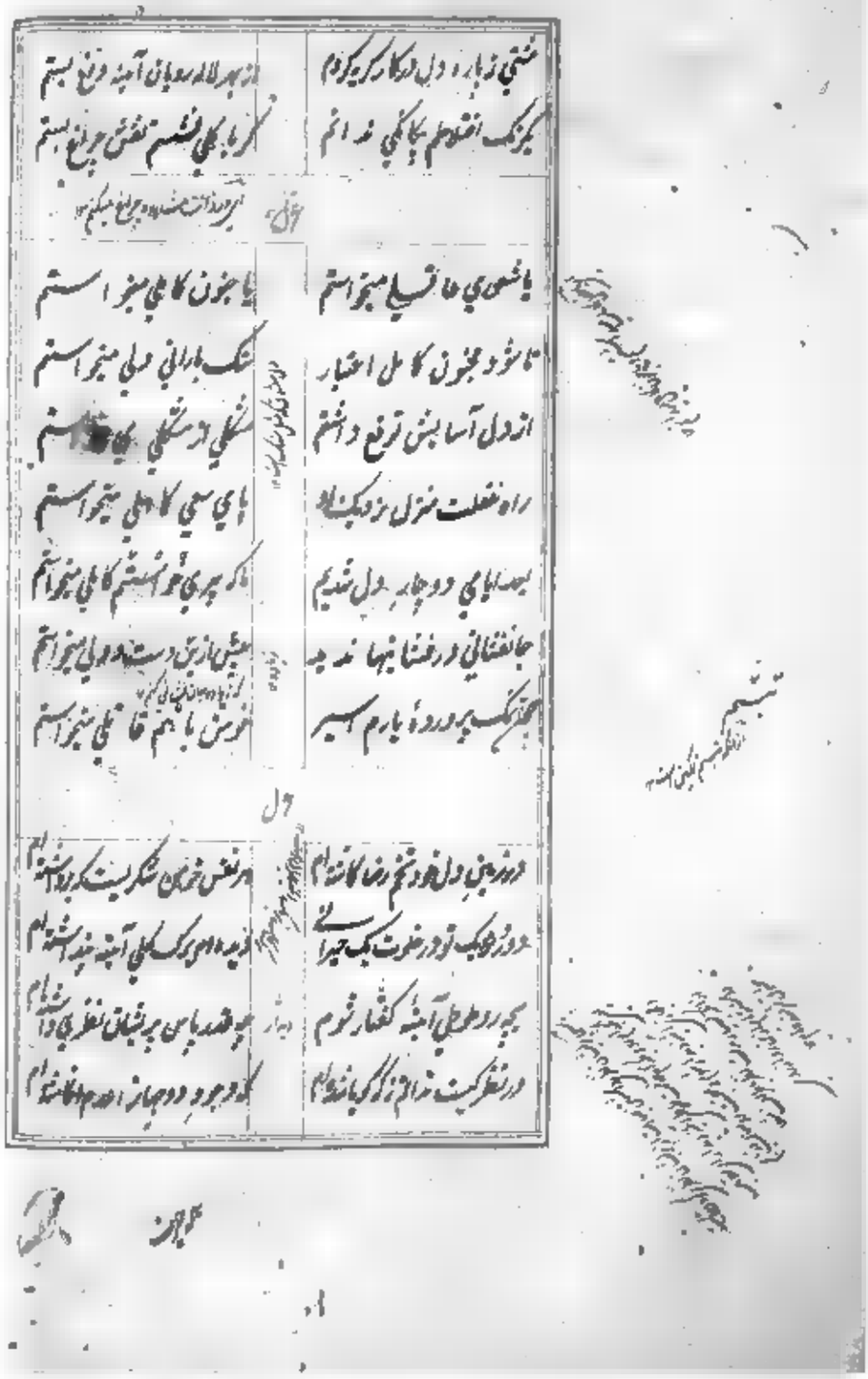

۲۲۴

هر حیرت شده‌ام عجز کواست امیر | ملتش از بن دست دولی یاد سری دانسته‌ام

غزل

سر و برگ در شمع با کل ندارم | دل چون تو بی‌تاب تحمل نه‌دارم
نه سودای آهی نه شوق نگاهی | ندارم دماغ تحمل ندارم
چرا تنگدستی کند یا بنالم | تو تحمل کمر بر تو تحمل ندارم
ز کلهای اظهار چون سبکبر نزم | اسیرم من ابرام طبیل ندارم

غزل

شوق تو خریدار چراغان نفروشم | اسبی چه متاع است کز ارزان نفروشم
حیرت طبیم عجز و نیاز بازنگاهی | چون سرمه حیرت سلیمان نفروشم
بالی پر و بالان چه هنر دعوی پرواز | خاشاک بنی شعله نوران نفروشم
خشنود و دوست لیکن تو بسم | بی برگی داغت به گلستان نفروشم

غزل

غزلم رشحه‌ای تو باد دل چه ماجرا که کردم | ز حرف تلخ تو خصمی به دعا که کردم
هنوز زخم بر تنی و دلت ز من گلایه دارد | بقبه از نگه فزودم بکجا جفا که کردم
تمام عمر خیال تو بخویش راه دادم | چه جفا که کردی و بر تو چه وفا که کردم

اسیر نفس بهت روزگار قید فتوت | بجز وفای تو دیدی در اکتساب چه کردم

غزل

خیال تو نه آرامش سینه دارم | نه در آتش گلشن تو پشمینه دارم
غزالم کجا کحل بیمار دهر بر | نجود و بوی خلق با آبگینه دارم
غزالم تا سنگ کجا نم | نقا | درودی بستانه خشینه دارم
ربیع و مستانان بی کفن کجا نند | نمی نذر غنچها بی آب دیده دارم
اسیر از دو عالم ازان میگریم | که با دکسی نقد کنیه

غزل

خیال چشم تر اهدر خواب میدانم | منم که توبه عصیان گناه میدانم
نمرد که آب خود محتاج خاک کنی | بغیر خود همه را بیگناه میدانم
چه احیا مده با یک گناه در خاکم | زبان آن ستمگر ابی سیاه میدانم
بران سرات که خورشید را رقص آرم | ازان شکستن صوف گناه میدانم
گمان مبر که گذارم ترا بخواب عدم | ستم غریبی امروز را سیاه میدانم
زمن مپرس دگر لذت تماشا چیست | به بزم یار ادب را گناه میدانم
اسیر گلشن آشفتگی بست مرا | نه گل نه سبزه زرین کباه میدانم

قبلهٔ او قبلهٔ نگاه او مکه او جبهت او
بردهٔ حوصله از راز نهان بردارم

بلبل و فاخته را سوخته آید ای کاش
نسخهٔ عبرتی از برگ خزانی بردارم

اندایش

۲۵۶

۳۴۳

ردیف میم

ال

اگر آب از رخ نهان بردارم
سوی خود هم نماز و وضو نمی‌توانم

لغت لغت دلم آبنه گردی جداند
کام حیرت ز خاشاک نهان بردارم

مژه بر هم زدن ذوق شهادت دارد
تو هم باد کز دست از دل و جان بردارم

ال

آواره قفس و بال همانم
گلزار تو من نوخت جدا نم

گردم بباد رفت خوشا حال آبنه
تا کی نفس کدانهٔ را نانم

از بسکه خو بحیرت جاوید کرده‌ام
بیگانه بیشوم بتو کز آشنا نانم

ال

تا نقش محمد بدر میخانه کشیدم
آمیزش بی از محرم و بیگانه کشیدم

دیوانگی آئینهٔ زنجیر عدم بود
روزی بکه خان دل دیوانه کشیدم

جاوه شکون ساخته رسوائی ما را
هر ذام و قفس تا استانه کشیدم

بیطاقتی از مهنی ما کرد بر آورد
منت جبت از کرنه از دوش کشیدم

صد چاک نکندم بدل زان صف مژگان
تا رفت شب وصل تماشا نه کشیدم

بگریکی با نقش بیگانه طراز ب
بوی گل و شمع از بزدانه کشیدم

از خاک میرسد بگلستان شکفتگی
گر گل شوم بیال و پر بور یا شوم

گردم گر فته چون مژه دامان گریه را
در کوی او مباد شکار صبا شوم

هیچ از بزم بیانی نامده هم در سینه صافیها
بیرا بهره وه از شمشیر کین دشمنان زنم

بیرا نوایی مرا هشت و بنای بست بردارم
نیم دانگ سنگ بنای آسمان زنم

غزل

دل زخم اتحادی خنده گل در برم دارم
بدامانی غبار دعا طوبی کمر دارم

عدم از خنده می آید بتو خوبان جهان چیزی
ندارم گریه گر کافی تو چاکی در کفن دارم

بچرک گل نوسیم بعد ازین مکتوب خاطر کا
دلم بر باد مرت رفت با لوک سخن دارم

غزل

خوش آن نفس که غباری ز خاک کوی تو باشم
بدوی گل چو پرواز صبا سوی تو باشم

عدوت گر چو پرسی سر ز تارم چه کنی
در آرزوی تو باشم در آرزوی تو باشم

بگلشنم چو تماشا به گلخنم چو تمنا
اسیر روی تو گردم شهید خوی تو باشم

زنم ز بوی گلابی رنگ لاله سوز حسرت
شبی گرست بی انتظار روی تو باشم

چه میکنم چمن گل چه میکنم خط سنبل
فدای بوی تو گردم اسیر موی تو باشم

غزل

دلم شب و روز در نظر دارم
با یاد تو الفت دگر دارم

مستانه بر تک شعله بر قصم
کو شبی بر سازی افسر دارم

در سبعهٔ اصفهان غنی گفته — او اغنی که بکونه جسکه دارم

غزل

بر نیخه آشنی تا چند چشم کرا نگر نجوام — نزد انگر کرا آینه دیگر نجوام
قفس زاد و غبار اول چمن ان الله — تا شکر هوای نوش بال و پر نجوام
غنیم اندر هوا و سیاهی بخت ما — ز خضر ظلمتی حاجت رهبر نجوام

غزل

خراب باد بودم غنی را سفارش کردم — بجوز از در بحث ساغر سرشار کردم
کمال دشمنی آینه نقص است غنیم — دل خصمی هر کس را شکستم آزار کردم
غرور عشق نذیرم آرائش نپسندم — شکست نیشه در کار استغفار کردم

غزل

سراز پای محبت بر ندارم — دل از سامان حیرت بر ندارم
غم بازی جزم و دست کراست — چرا استیز بر نفرت بر ندارم

غزل

زدود مان دل دردیده باد کارم غنم — بدیغ او کر بکر کوشه بهار غنم
حساب خنیش با کان همیشه از من بیکا — بکار خانه دل صاحب اعتبار غنم

غزل

جمال زیاد تو آئینهٔ خانه دارم	فروغ خلوت تنهایی انتظارم
اسیر عشقم و باج از ستاره میگیرم	همین بست که محو روزگارم

ولی

صدیث هر دو ترا گرچه مختصر دانم	نشستنت که از هیچ پیشتر دانم
بزم غمگاری دوری طپیدنم بهتر	که دور دور کنی تر اکم ز بال و پر دانم
طپیدن دلم از خوی او خبر دارد	جواب نامه ز پرواز نامه بر دانم

دلم

نگه ز دیده مانند کلک در دامن	دارم	نفس دمیده چون صندلی ز فرق دمم
بدام طرّه افتاده ام که هر سر موئی	دارم	بر غبان نالهٔ صد دانه نفس دمم

ولی

چه سرخوشی که زبانی زکی کباب نم	چه بوده ام که خدا هم کمال و ناب نم
چو آب میکند اهل دل ز مجمه گر	نه چو گیند بر تنان نبات و آب نم
بدامن طرّه دستی زدم چو دانستم	که نیخ او نکند فرق جواب نم
شبیم بر گ گل و گوشهٔ نقاب زمن	فروغ آینهٔ ماه آفتاب نم
چو او بوئی خدا نمی بود در دلش	چو برگ گل بر باد اگر کتاب نم

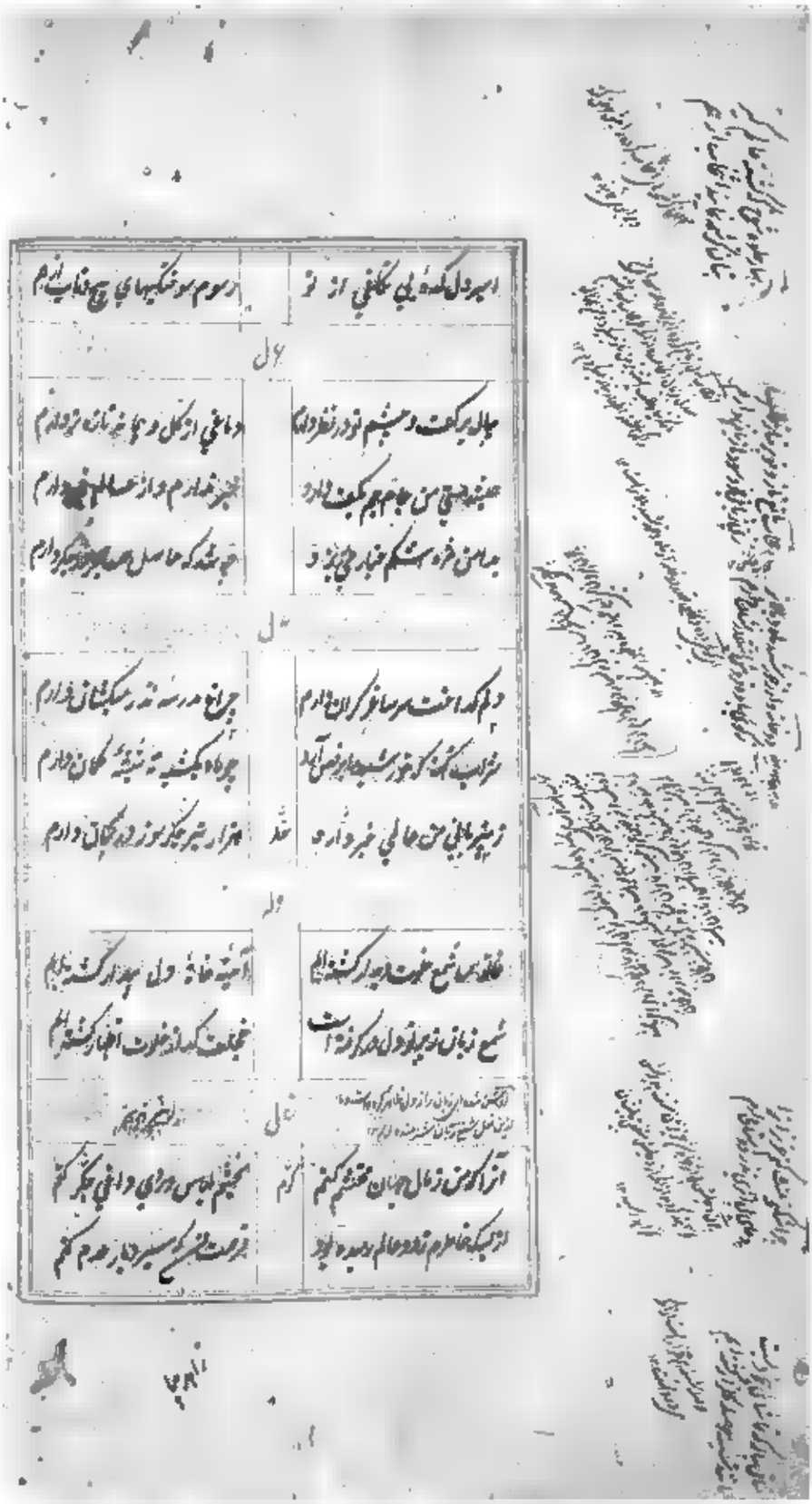

اسیر دل کده پی نکافی از تو ... رسوم سوختگیهای چون منی دانم

غزل

جمال بر کفت و سبحه نور در نظر دارم ... دمادمی ز کمال و هوا خبر دارم
حدیث هستی من جام جم بکف دارد ... خبر ندارم و از عالمی خبر دارم
بدامن خرقه پشمم غبار چی ریزد ... چو شسته که حاصل صد بحر گوهر دارم

غزل

دلم که آفت سرسامو گران دارم ... چراغ مدرسه تدریس کشتان دارم
شراب کهنه کز و خورشید در خمار آید ... چرا ده بکنبه تشنه گمان دارم
ز شیر مادی من عالمی خبر دارد ... هزار شیر جگر سوز در کمان دارم

غزل

غلط نمی شمع خلوت افروز کشته ام ... آئینه خانه دل پرداز کشته ام
شمع زبان ز پیچ و تاب دل مدعا است ... خجلت کش از خلوت اظهار کشته ام

غزل

از آنم که من ز مال جهان مختشم کنم ... مخشم لباس هر دی و دانی چگر کنم
از بیکه خاطرم نه دو عالم بهیده ارزد ... فرصت نفس کی سیر دیار عدم کنم

دیباچهٔ جواب سلام فرستادن
آنستم دعای ایزد از من نخست
زین پیشتر چو نام خدا کم کنم
صفای جم کز رزق کسی چیز کم کنم

بسته خواندن فرستادن هم جواب دعا باشد

زاد یاد سبحه صد دانه بیار
یا آنت بشمار سبحه صد گنم

غزل

نی رنگین نوا از گل زار دارم
ولی چون سایه همراه بهار دارم

گریزانم چو برق از سایهٔ خویش
ز مهر موی تیغ جوهردار دارم

بیابانم را محبت با خیانست
گلی چون سایه هر خار دارم

چها بلبل چنان شد مو بمویم
گل باغ توقع گل زار دارم

غزل

سخن سرمد و شد تا چند آزارش کنم
یکچندم چنان بی دانسته در کارش کنم

ز دردم همچو دستان خود انموت است
دل کز کز نشنیدش دهم جان کز کجا خبرش کنم

در خلوت بست سیه عالم باد و اخش نشد
افروز غم شمع وفا کز خود جدایش کنم

شبها طواف کوی او میدل روم مجنونانه
گر اضطراب دل بداند از خواب بیدارش کنم

غزل

گرچه سودای تو بکمر بر نداشتم
بجز دم بجز دا کر از تو خبر نداشتم

با تم حرا بد از نگه بار لبش
حسرت دو جو آبا چه قدر نداشتم

من بیرو اکی بزم و صبای فریاد
کی چراغانی از افشاندن پر نداشتم

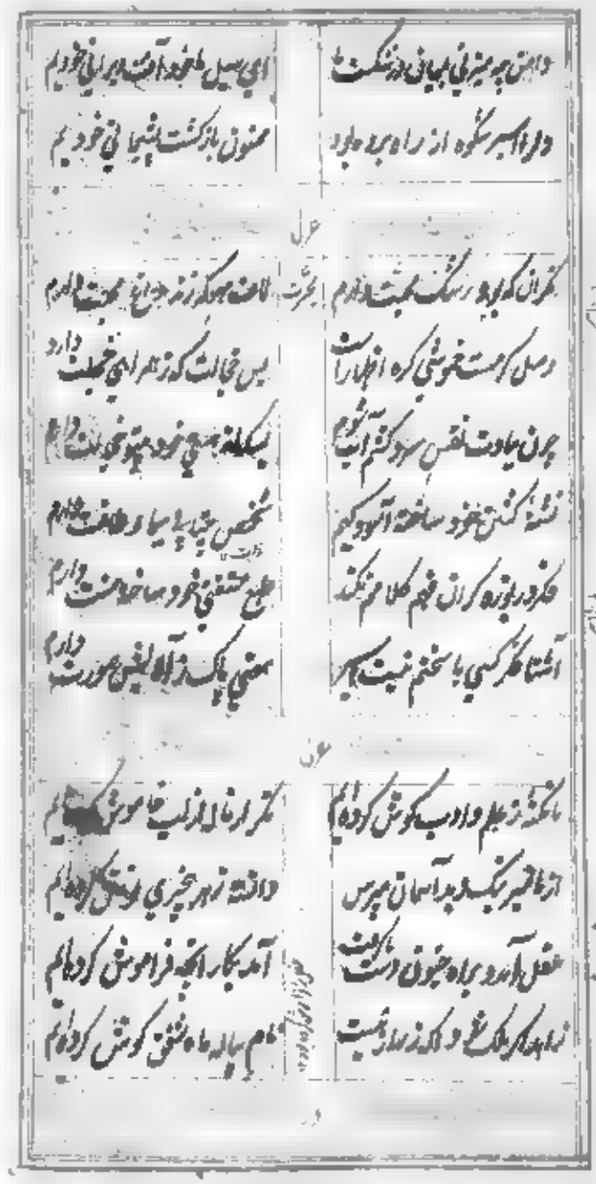

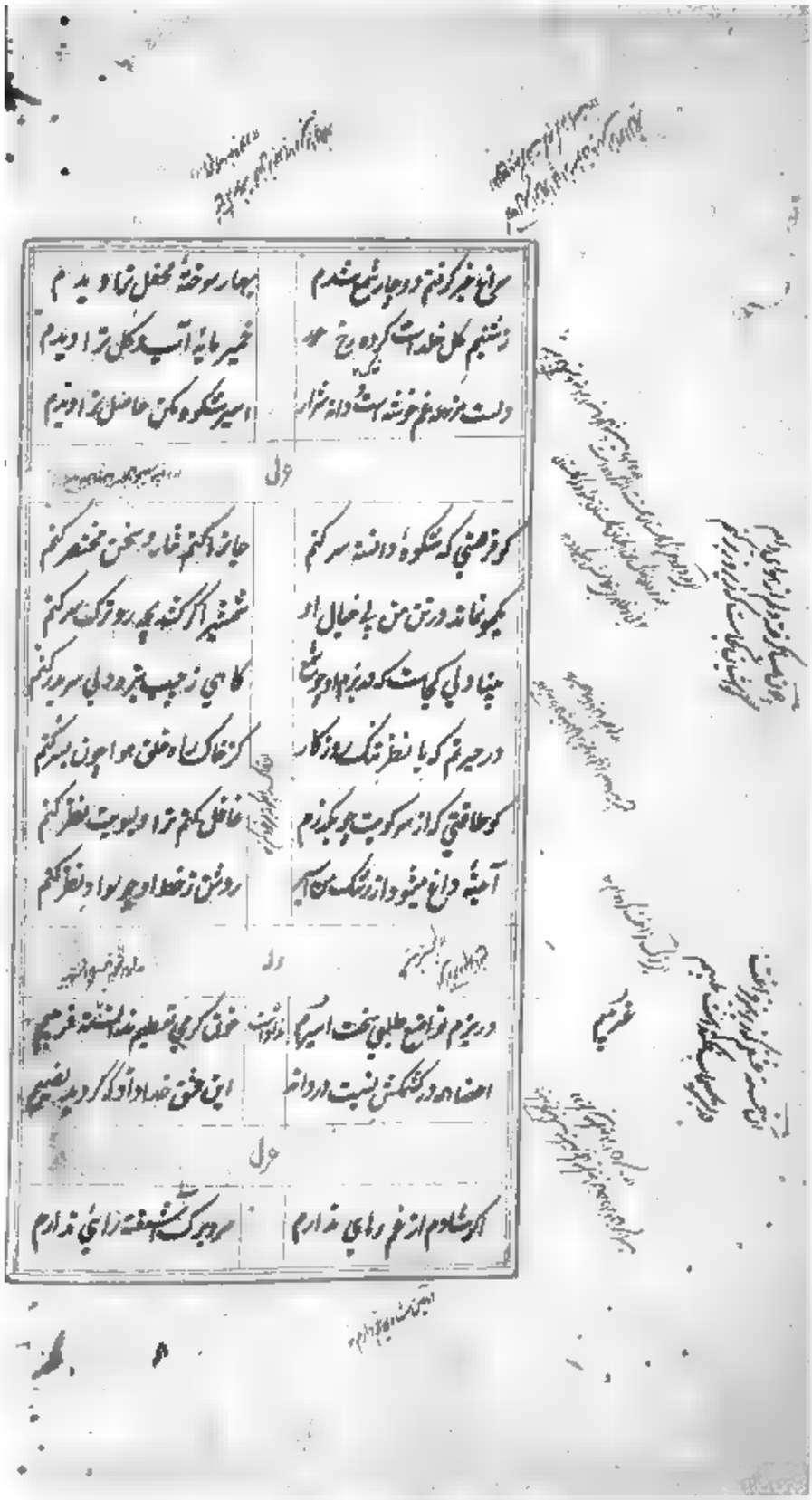

سرانجام خبر کردم دو چار شمع شدم | بهار سوخته محفل تماشا دیدم
زشتیم کل خجالت کرده رخ عرق | خمیر مایه آب دکل ترا دیدم
دلست مژده غم خوشه است دانه نثار | اسیر شکوه کمن حاصل ترا دیدم

غزل

کو فرصتی که شکوه دانسته سر کنم | جایز اکنم شمار و سخن مختصر کنم
یکبو نماند در تن من پا خیال او | شمشیر اگر کشد بچه رو ترک سر کنم
چنبا دلی کجاست که در بزم او چو شمع | کاهی ز جیب ببرد دلی سر بدر کنم
در حیرتم که با نظر تنگ روزگار | گر خاک راه خلق هوا چون بسر کنم
کو حافظی که از سر کوبت چو بگذرم | غافل کنم ترا و لیوبت نظر کنم
آبینه داغ میشود از رشک من اسیر | روشن ز خط او چو لوا دنظر کنم

غزل

در بزم تو فارغ طلبی بخت اسیر کیست | خوش کرچی تسلیم مذاقش نه فریب کیست
اضداد در کشمکش نسبت در وانند | این خلق خدا داد کرد بد نصیب کیست

غزل

اگر شادم از غم رهایی ندارم | سر و برگ شادی بجایی ندارم

۴۲۱

دل را سه جوله دو پس نکند م

هر دو ری موی تو از سر نکند م | ندارم سر خود تا نی ندارم
غم آشنا بند بکاه جهند | بگویم یکس آشنا نی ندارم
شکایتی نودم درست از بیگانه | تمنای از موسیا نی ندارم
بهیر از دولش مهربا نی ندیدم | بآتش جذبه آهن ربا نی ندارم

آسمان تا نم چی آید ز سر کردا نم | دل بیرد آید قناعت را زنی سیا نم
مصحفی نگیر سعادت فتر آوا رکیت | شد سواد عشق روشن از سفیدا برا نم
کو دیده ار ز چشم نا شنا ور دست | بر انها دارد دل غنچه وا زجیرا نم
حلقه دام بلا نقش پی فرزانه بود | اعتبار جهل شد خضر ره نا دا نم

سراپا گیرم از سر تنا نی کجی دارم | عرض ده دام تغافل نا شنا نی کجی دارم
تمام کرده یکبار تا در آستین دارم | سواد هنش از کف خاک پا نی کجی دارم
برا نی امتحانم رخصت پیدا نی نیست | کمر جیاد بند ارد که پر وا نی کجی دارم
تغافل کشته نیرنگ تغا فلزخم غمزه ش | شما را بی خبر دا نم که تو را نی کجی دارم

همچو گلشن بی از خار نشناسم
همچو گل جوش خزان از بهار نشناسم

نهاده ام سر آسودگی بپای کسی
که خفته را ز پر کاه بار نشناسم

ز شرم جلوه ی تو نو بهار گردانست
عجب مدار که گل را ز خار نشناسم

چنان فریفته ی تو ز راه رفته دلم
که سر ز پا و دل از انتظار نشناسم

غزل

بار امید دارد عفاف بشکنم
چون منت از ز محبت بشکنم

در صید گاه ناز تو لب بسته می نشینم
تا انتقام خویش ز وحشت بشکنم

بی کینه آرزوی تو بی رنج غیرتی
بگذارمش نشینم و در بانت بشکنم

تو بی رقم ز نسخه عالم بی کنم
در چشم خلق سرمه ی حیرت بشکنم

بی نیوم محرم خاک درش اسیر
تا تو تیا ز گرد کدورت بشکنم

غزل

در وفا داری ستم پرورانی بسته ایم
تا دو چار او شدم بر دل جایی بسته ایم

بسته ام چشم امید از مهر با نهای خلق
از شکست مهربانی دست موجایی بسته ایم

تو بکردم تا رسم در خاطر خاسانی یا
بار منتهای رایگان از نارسایی بسته ایم

غزل

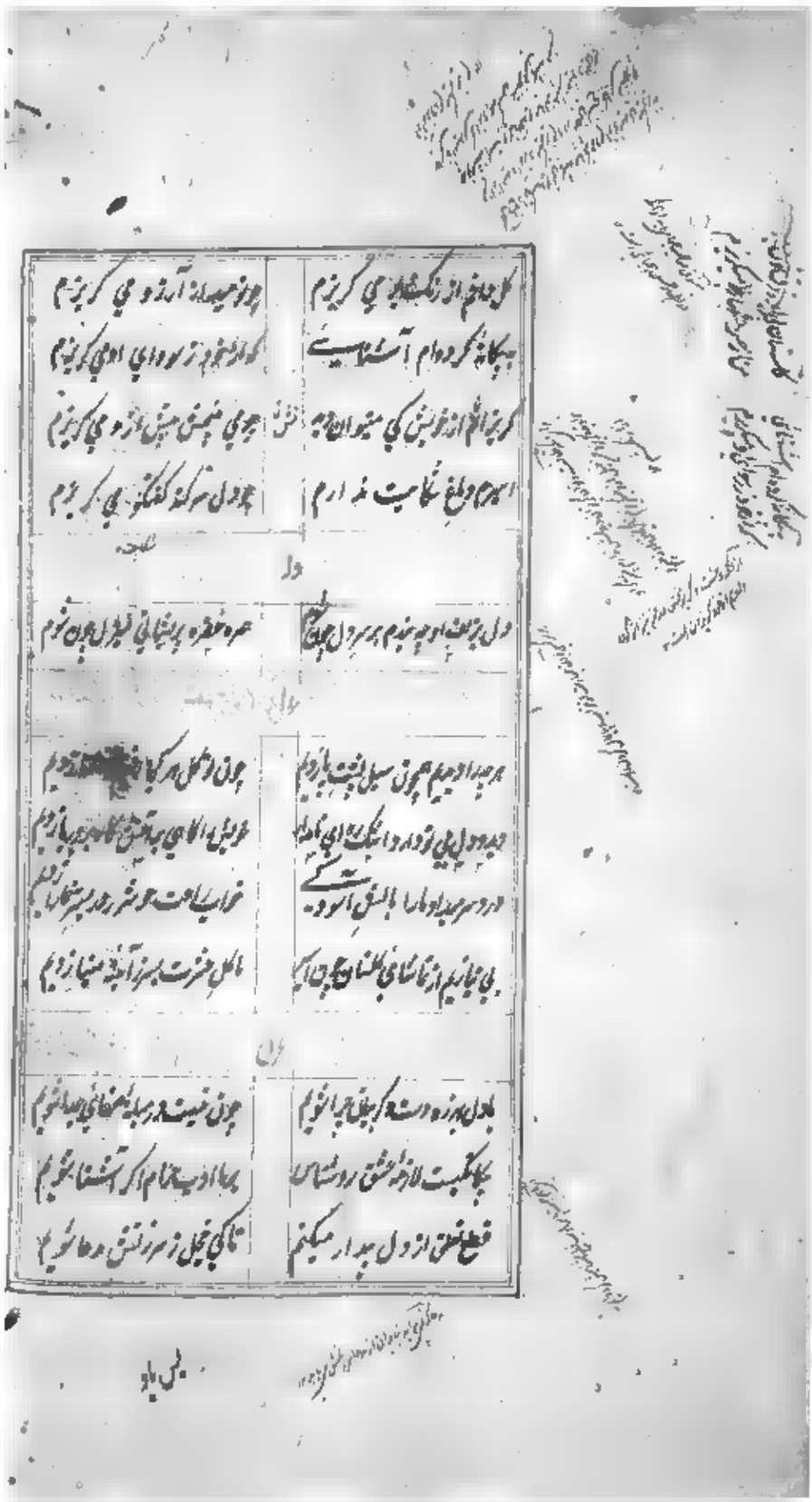

کس یاد ما بلطف محبت نمیکند — ملک — یکچند هم برغم تو خود بوفا شویم
چون سر کنیم با تو تمنای روزگار — کشتیم خیره از غم و نگذشت دانویم
گردی چرا بخاک زمین گشته چون غبار — گبر — برخیز اسبر ما ز سر غلق وا شویم

غزل

ز سوز عشق هرگز نیچ از غیرتی نمدانستم — دل آسوده را از خاطر یکجا نمدانستم
مرا آبله دل خضر را چو روشنایی باشد — گهر کز درج محبت بهم پیچان نمدانستم
خوشی بود عمری هر بام گام تا گاهی — اندیشه دانم که گذر آب جانان نمدانستم
دمی در خواب راحت دیده آشنا کردم — که چون جوهر نفیر از تیغ او باین نمدانستم
گرم فرش نقش تیغ مریم از گرد کفاری — ز فیض سادگی اوچی دوسیی از کین نمدانستم

غزل

برنگم کرد بیدنقش بوریا تصویر دام — تا بر سقف آسمان همچو مرغی زیر پر دام
بیغوب ناخوردام که فتادی شدم — از سیاه بی نیازی کرده ام تسخیر دام
دامن کرد نقش بر فشان چون آسمانی — چند باشم [illegible] نقش بلور زیر دام
دست بر آتو دکان فروش کرفتاری — خاک بر سر باد مرغی ساکنند دل کیر دام
میتوم خاک ره صیاد خونریزی کبوتر — بال پرواز مرا تست بر ز نخچیر دام

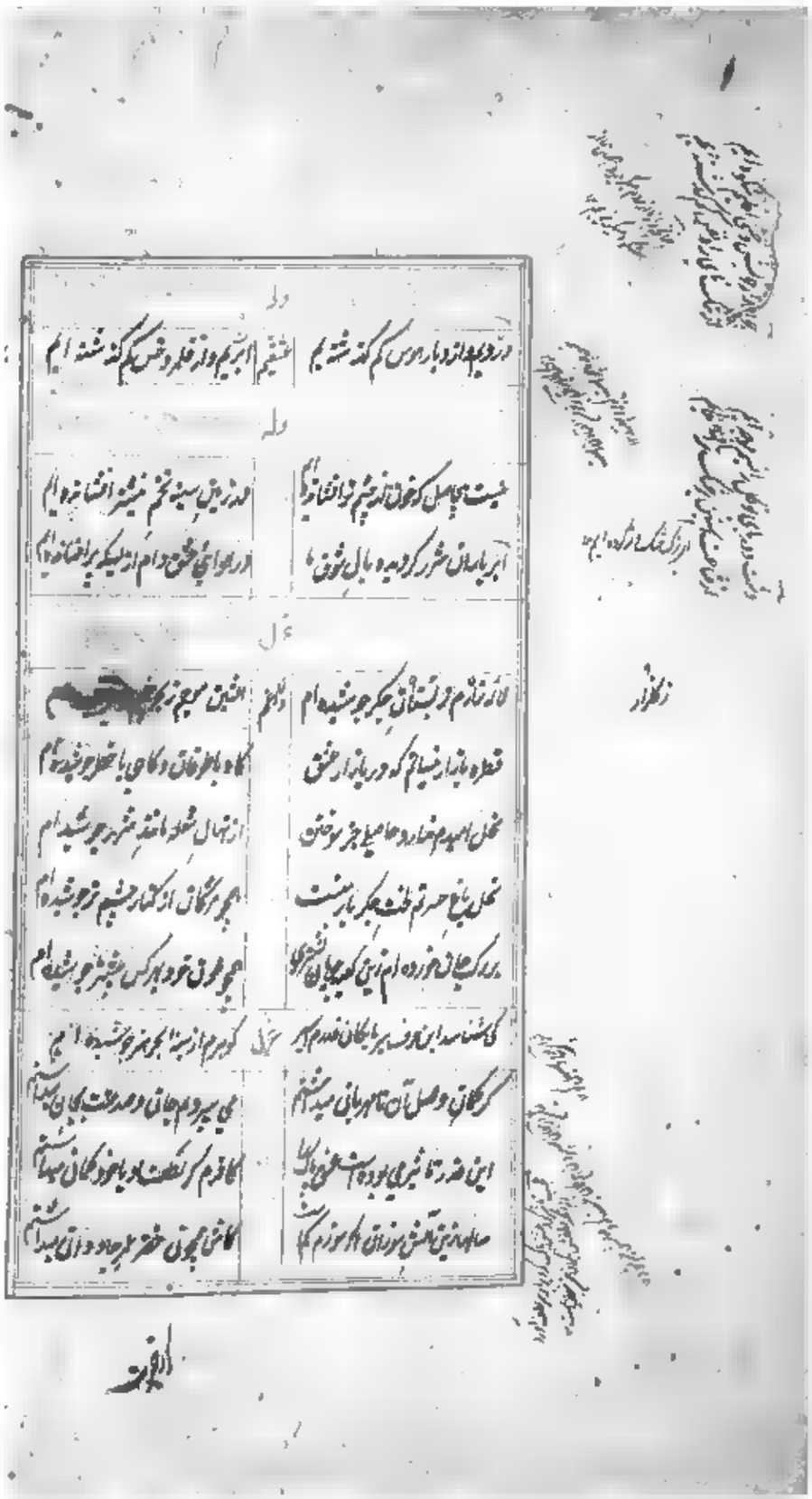

۴۳۴

کز جرعت او جانِ تو بی بود بی‌آیم — بی زدم آتش بجانم تا زبان بیدا کنم

غزل

تا کی غم را بسته دام جا بجا کنم — محنت از آسایش خود دور وا بجا کنم

با دلِ خود دوست بسیارم در جهان اما دریغ — سر ز مهرِ یار هر جا کز جا بجا کنم

یاد آن نوش شهادت کز جرم بچوده — زخم تیغ از سایه بال هما بجا کنم

سوختم از آتشِ صد پاره دل تسکین جانت — سینه گر می کرد دور از دوست ما بجا کنم

تا کی ما نیم اسیر نوستن همچون غبار — این قدر جولانی از باد صبا بجا کنم

غزل

روزگاری شد که با غم آشنایی میکنم — چون شرر در بحر آتش خود نمایی میکنم

گوهری دارم به بحر سینه در پوشیده‌ام — همچو نفس با تنِ صد چاک جایی میکنم

کرده‌ام آئینه بهر استخوانم جا بجا — کی چو عکس از ساده لوحی خود نمایی میکنم

آرزوی قتل خونینم می برد نزدیک تر — نوش خنده دارد خلاصش آشنایی میکنم

در بحبوحه سر کوی تو چون شبنم اگر — با وجود بیدماغی ناگدایی می کنم

غزل

مشغول باد است دل از ره بازمانده‌ام — از قصد تیر نوش بر سر خونگان نشانده‌ام

روز بکفال نسب دل بانگی زدم — زنجیر سبحه گشت پی استخاره ام

تا شده زگریه ام شفق رنگ آسمان — مانند واژ لاله بخون نستاره ام

تا از خیال روی تو دیوانه گشته ام — گل رنگ بی بر دیگر جهان باده ام

خورشید را چو عرض او کفده ام اسیر — شرمنده کرد و دوری این استخاره ام

دله

دوست گر منت کنار دوری دشمن میروم — گر ز گلخن گری نیم بگلشن میروم

عکس از زندانی خاکسار بخت سیاه — بسکه دل گیرم پسیر چند گلخن میروم

دله

چون غبار آینه در را گر پیرهنم — گر خون عشق دایم با گریبانم

عکس من در دیده اهل خاکسار است — چو اهل خانه زاد [illegible]

غزل

گر چون تار بی قرار سنگی بیاد زنم — خنده بر دامنی بر موجه گوهر زنم

سر مو چشمه هوس باد اگت خاکسرم — گر بیام طلعه چون خانه بال و پر زنم

چند در زندان نام و ننگ باشم گر چون — تا چو اخگر فرد بر نام خاکستر زنم

گر سلیمانی چو طبع از سفره دارم آرزو — گر بر این نقل خود دیوانه بر سر زنم

۳۳۵

باغبان تا کی کند منعم ز بیرانم بهیر
میروم کز زخم شمشیر دلی بر سر زنم

تا جنون جوش زبان تهمت کشاده داند
دل کشوده است یک زه از تمار نالهام

تب ترکرده از می هستی جبالهام
داغ لاله کرد کل یکپیمانه جوالهام

ساقیا زیک پیاله خرابم بهار کرد
غرقه دو باره داد شراب دو سالهام

از بس زهم خونبوز دریده دام نفس
یک پرده است ترز غرقشت نالهام

سرمنده هیچ دم ز نشیبی نبوده است
هر گه گره ز دل نگشوده است نالهام

در گلستانی زباده خوش بگذر اسیر
مانند لاله داغ بردهم پیالهام

دله

تا دست دل بیاد دامن نهار کنیدم
صد رنگ گلاب از گل هر خار کشیدم

گفتم بهشت زین رشته گردد گسستن آنا
در حلقه زنجیر تو بسیار کشیدم

دله

کجا از تنگ بینی حاصل آمده کین دارم
که همچون شعله صد گنج شرر در آستین دارم

بود آیینه الفتن نا خاکستر عاشق
چو آخر سوز پنهان سوختن از پیش چین دارم

دله

در بهشت بردم گنبده نهار
کهی گذارد و تنه نشسته ام چو لب سلام

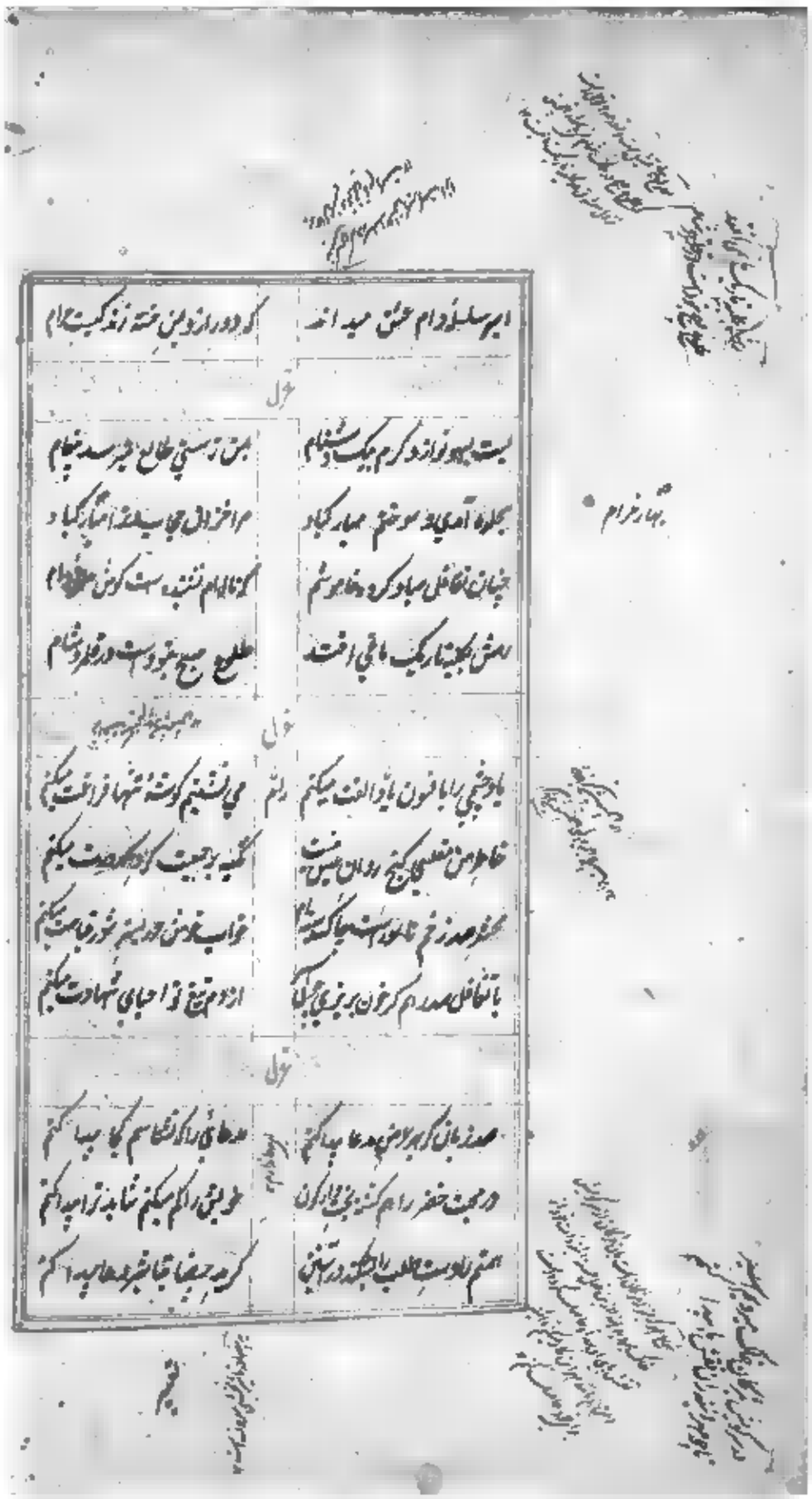

غزل

تقریر خوبتی نکند وه که با ی عشقم — اشرمنده احسان شکیبای عشقم
از نغمه، ازم کمل اظهار فزون جیست — اول صاعقه لب تشنه، برای عشقم
نشناخته ام جلوه او را ز حجابش — چون دیده نظر کرده، بینای عشقم
عریست که جبرائم و از غرم تماشا — نظاره کس باز نمیل تماشای عشقم

غزل

دل بی جبرئی دارم هم کز فتی دارم — تسلیم چو میکرم تجاب چه ای دارم
نه با نگم نه یارم دم نه با آنم نه با اینم — بجای خویشتن وه وامنی پر خجلتی دارم
اگر غمهای او بخشد اگر سودای او باشد — صلای هستوانم از دل پا جرأتی دارم

غزل

هوای خلوت نارم بکوی یار قسم — فرشت لفت جای با غبار قسم
مراد مقبول جنون کار نیست با گل و خار — بسینه صافی آئینه بهار قسم
وفای بیهده ندیده ست هر گز از اوم — بجا امیدی شبهای انتظار قسم
بهر کجا بنشینم از تنق هم مضایقه ست — بسر کز شکنی تیغ ابد ار قسم
اسیر عشم دل ملول پرست نشد — بجنبش پاک بدلهای بیغبار قسم

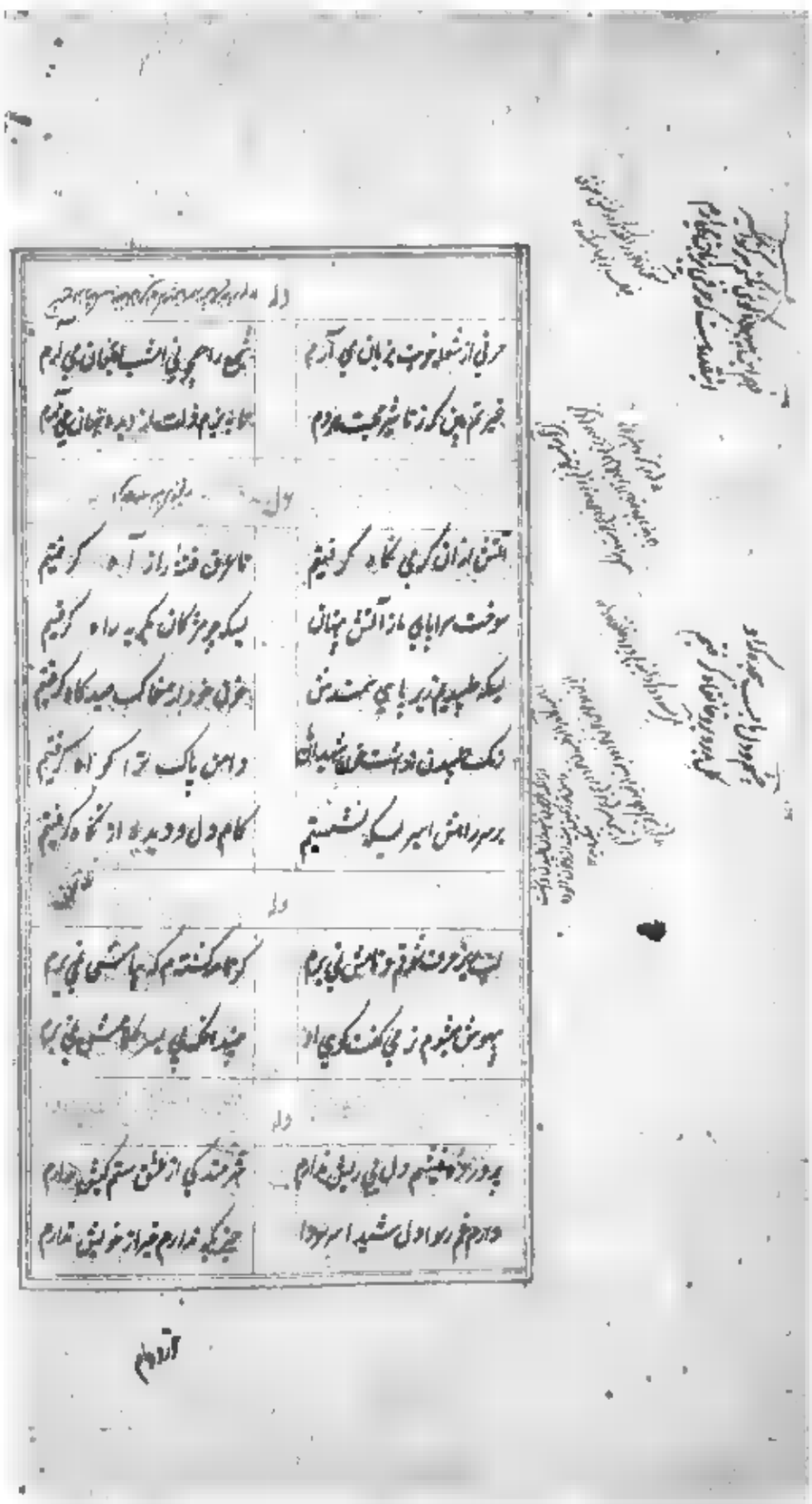

دل

خورده‌ام خونی تا بخونریزی بدل برش کرده‌ام — در نگارخانهٔ چین مست هنرش کرده‌ام
دلی که چون تو فرشتهٔ تا نشاند در نظر — در سفر از باد حیلی کرشمه‌گرش کرده‌ام

دل

بهر غم دل را مهیا کرده‌ایم — طرفه نظارهٔ وقت ما کرده‌ایم

دل

بخون صید دلفگاری رسیده‌ام — بکیان دسته غباری بخنگ راه توانم
مرا بتیغ تغافل بخون کشتن — بشبه‌ی پرسش هرگان عذر خواه توانم
قلم بخورده بآشفته‌ی بیار وفا — بخبر نامه‌ی از سینه خط سیاه توانم
چه جای آنکه گل کنت دکه توانم شد — همین بلیست که در سایه‌ی گناه توانم
اسیر ناصیت جباد او نمیدانم — چه کرده‌ام که شرمنده‌ی گناه توانم

دل

تا در پناه تیغ تو منکن کرده‌ام — بر خون بی‌گناه یکران کرده‌ام
رشیده‌ام بچشم ملک از غبار راه — راه از شکست خویش کرده‌ام

دل

چون توبه در صف میدان شکسته ام | ساقی بیار کز چو تو پیمان شکسته ام
از صحبت طالعست کز بزرگی روزگار | پیوسته همچو رنگ اسیران شکسته ام
آن بخل تازه ام که از تشنه بادغم | سرچشمه هم چو لعل بدخشان شکسته ام
حیرت دلیل کعبه مقصود دور نیست | در بای سعی خار مغیلان شکسته ام
این قند نیست از چه شدی غمزه جان | شاخی کلی کز گلستان شکسته ام

ردیف

بی لعل تو دمی که لب جام کرده ام | از گریه پیوسته دل کام کرده ام
از خون دل اهل هوا بود لباب | هر جام کز ساقی ایام کرده ام

ردیف

با خیال کریه دیگر نقش جانان بسته ام | همچو نون ابروش احرام بیابان بسته ام
با غبان گلشن هر دم از نگاهی تازه ام | نقشهای تازه در دل چون گلستان بسته ام
تا ز بار غم کاهل دل تو دور راه نیست | بار ها دل بر سر خار مغیلان بسته ام

ردیف

نیست خالی از خیال هیچ بستان کردنم | بی هوای تو نیست بیدار گلستان کردنم
کی ز خیم ترم را آب و رنگ دیگر است | مطلعت می بارد از تعریف نیسان کردنم

۳۳۸

در بحبت اختیار من بدست دیگر است — چو تیغ در کف قاتل فتاده است افغان کن

شوق رهم کرده ام از وادی دل تا کجا — گر تو درا ای چو فغان تا بساحل میرسم
گرچه پر آواره ام اخر بمنزل میرسم

پیر دل گشته ام جایی که مقصد رفتنست — میروم از راه صد جا تا بمنزل میرسم

با درد بدرمان مسیحا نفروشیم — سامان لب خشک بدریا نفروشیم
کتابی ادو جلبست خنجر ره ما — شوق تو بال و پر عنقا نفروشیم
با تهمت ننگ بد مردم نسزایم — دینی که نداریم بدنیا نفروشیم
آنقدر شناسیم که در قحط خریدار — کالای پر یوسف بزلیخا نفروشیم
دادیم بهم از او دل خود گرفتیم — چیزیکه خریدیم دگر دا نفروشیم

مصحف همه زنجیر سود اخوانده ایم — دفتر همه افسون زر ان معجز خوانده ایم
وطن علم نیست بگیتی پریشان ز اکناف — دفتر ریگیست ان تا موج دریا خوانده ایم

تا روان نغمه از اقلیم عاجزت بریم — برق تازه آهم از تار رباب قافله میریم

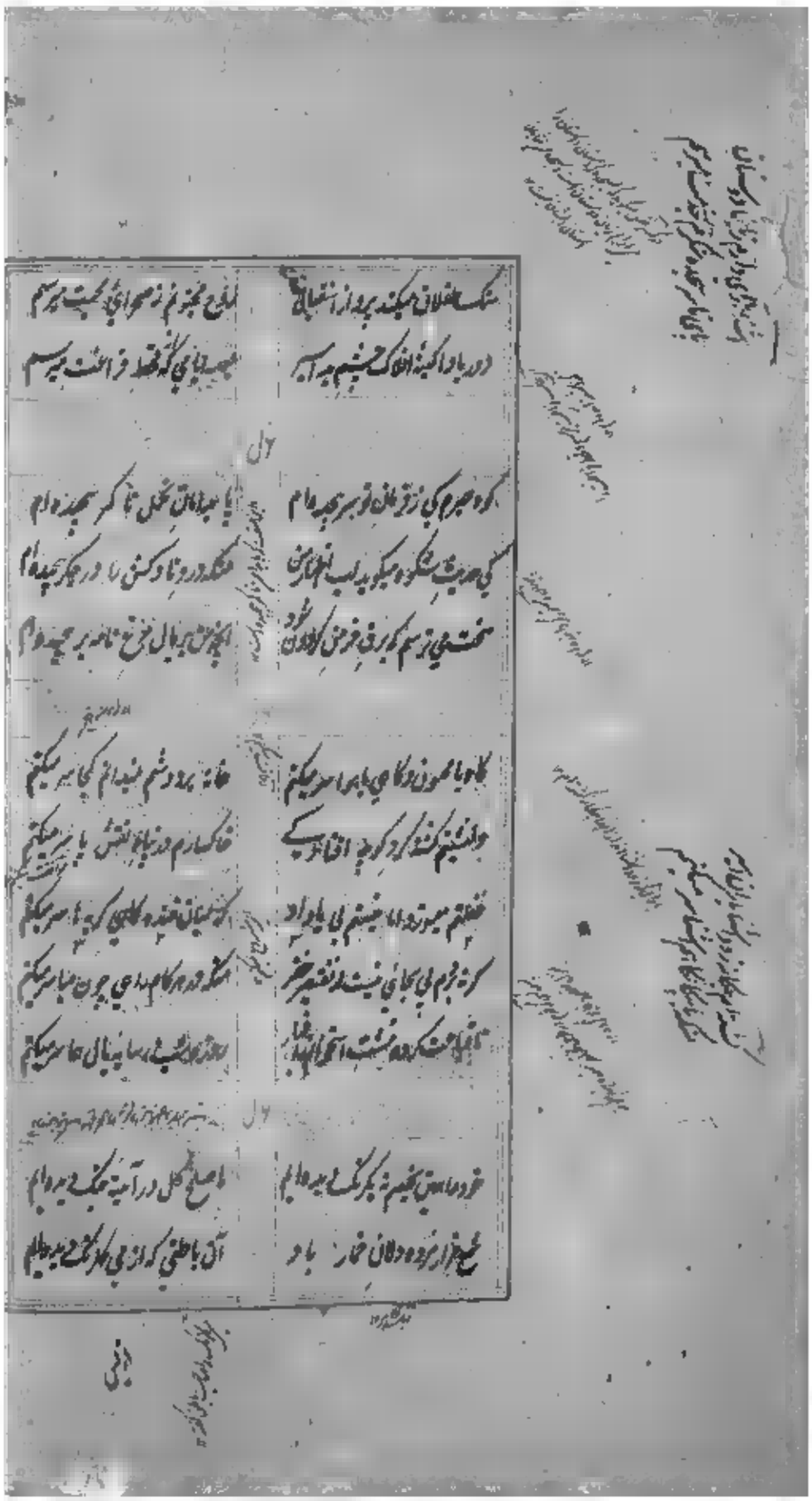

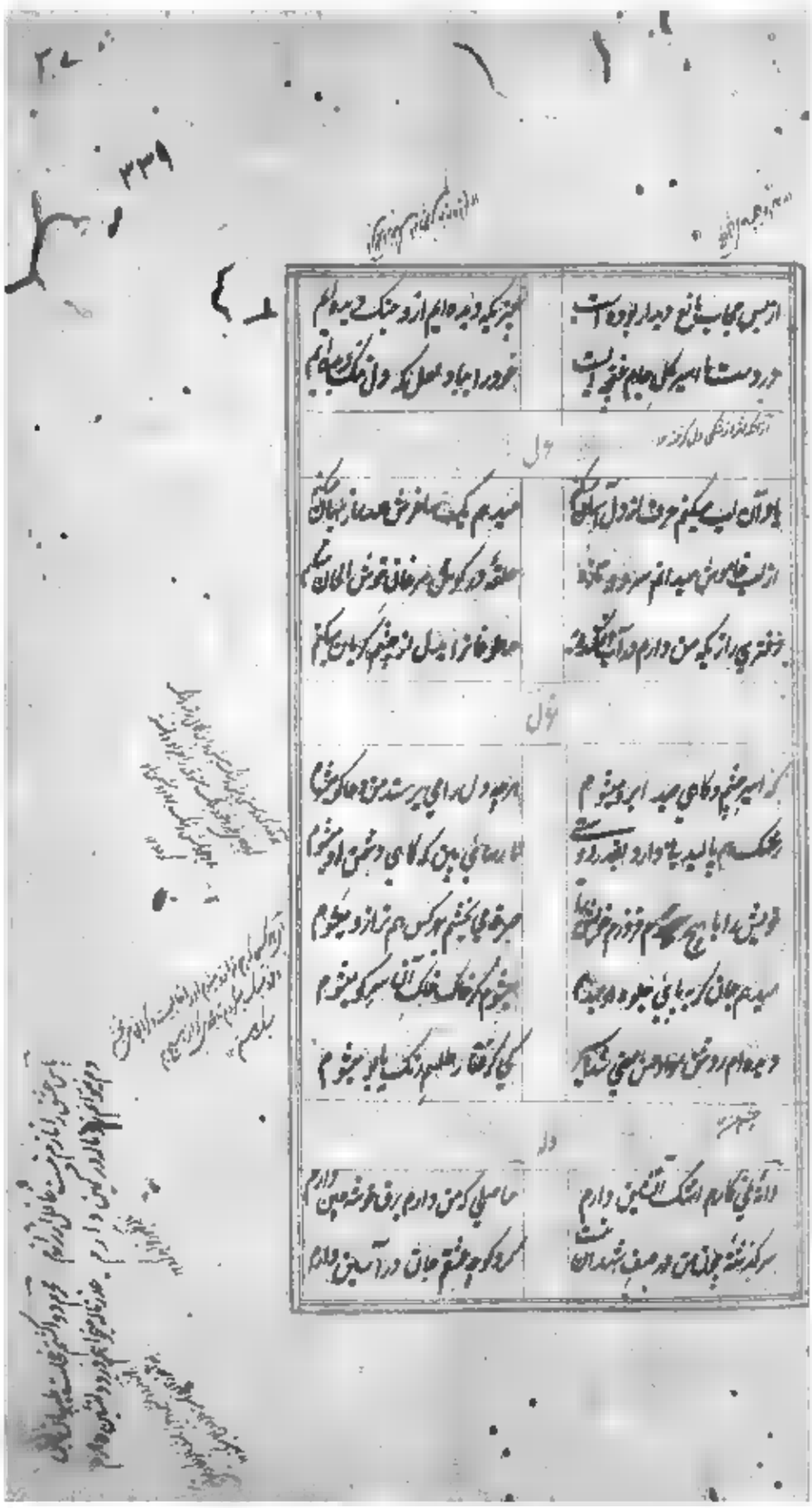

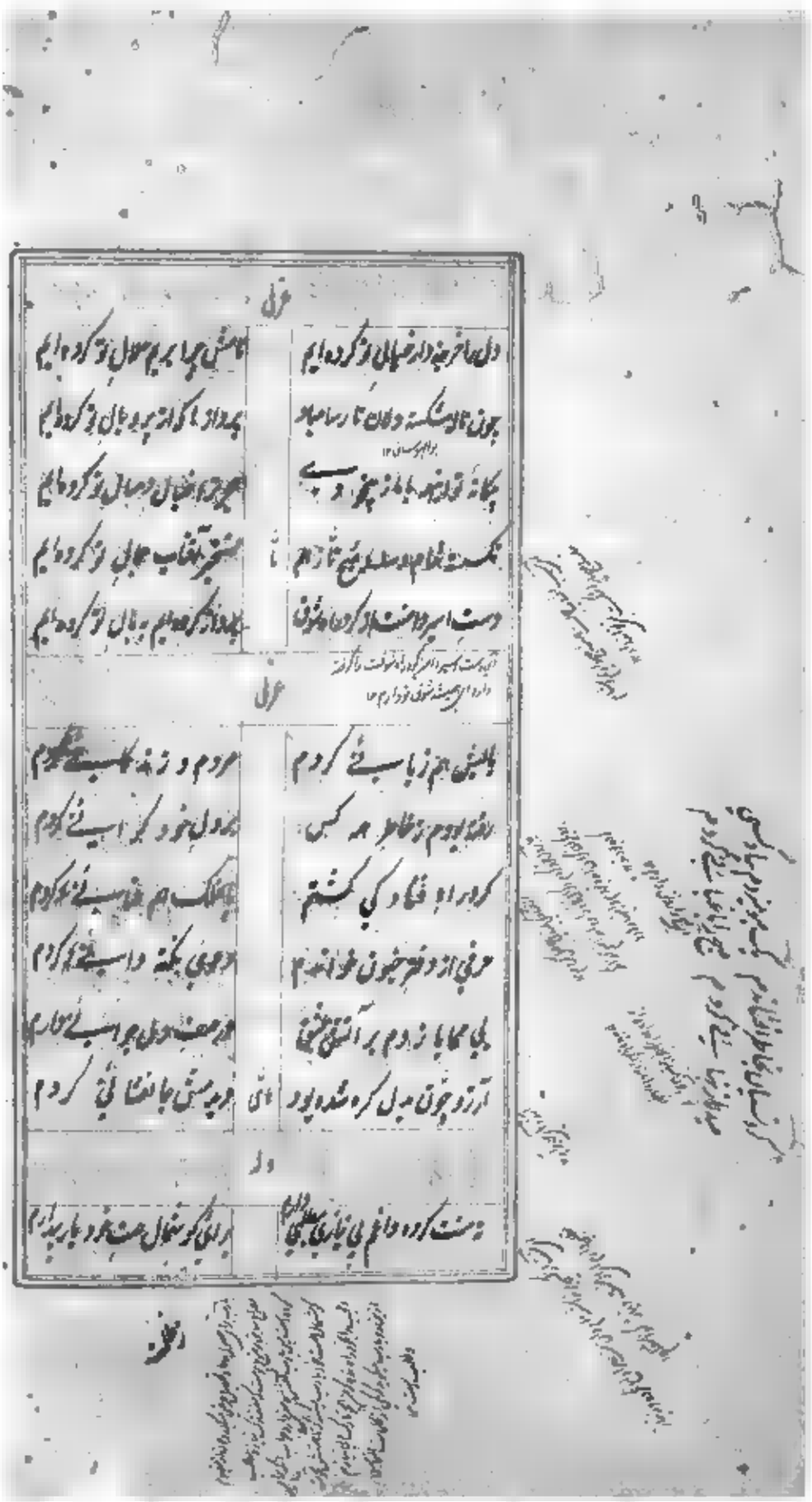

غزلی

دل صاحب‌دیده از خیالی ذکر دایم — تا عشق چرا بر ما سوال ذکر دایم

چون نامه شکسته دلان تا رسا باد — پرداز، کز آن پر و بال ذکر دایم

برادر مرحوم

چگانه فراموش باد از چو تو یاری — چون چرخ ز اقبال و وصال ذکر دایم

تنگست بنام او دستی بیع تا زنم — مشتری آفتاب جلال ذکر دایم

دست اسیر دولت او کردن مانوس — پرداز کز آن پر و بال ذکر دایم

آن بیت که سیر اکبر گوید با موافقت دارد

غزلی

با عشق هم زبانی کردم — مردم و زنده جاودانی کردم

رفتم بودم ز خاطر هر کس — با دل خود گرانی کردم

کردار او فتاد کی گشتم — با خلق هم خدایی کردم

عرفی از دفتر جنون خواندم — دعوی یگانه دانی کردم

بی تحاشا زدم بر آتش عشق — هر صفت دل چو آب و نانی کردم

آرزو چون مبدل گرد شد و بود — فارغ و عشق جاودانی کردم

غزل

دوست کرده دانم بی نیازی بیعلی جای

برای کز سنگال صحبت خود بار بردارم

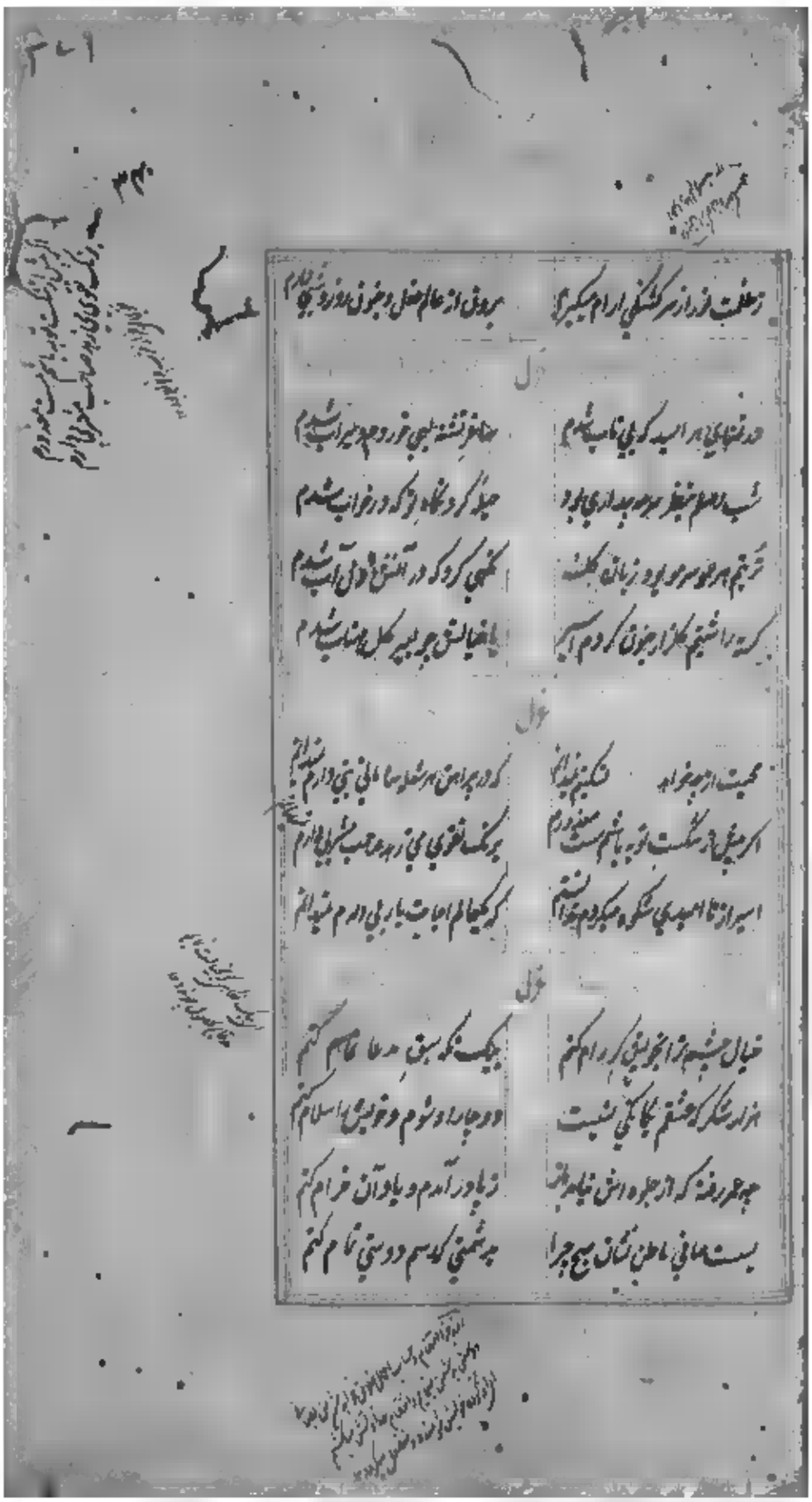

زطلعت فرداز سر کشتگی ارام میگیرم
بروزی از عدم اصلی و خونی روز و شبی دارم

غزل

در تنهایی هر امید که بی تاب شدم
عاقبت تشنه لبی خورد و چو سیراب شدم

شب دلم منظر سرمه بیداری بود
چیدگر دیده نگاهی که در خواب شدم

ترنجم هر سو سر بود زبان کلشن
کمبی کرد که در آتش قولی آب شدم

کرته را شستم بکلزار جنون کردم سیر
یا غبالش چو بیه کمل مهتاب شدم

غزل

محبت از چه خواهد شکنیم نیدانم
که در پیراهن هر شعله صد ما فی نبی دارم نمیدانم

اگر بیل از سنگلت تربه با نیم ست معنی دارم
بر نگ نقوی بی زر هر مطلب میگیرم نمیدانم

اسیر از تا ابد بی شکوه میکردم بدانستم
که کیفیم اجابت بار بی دارم نمیدانم

غزل

خیال چشمه از انجو بنی کرد ام کنم
بیک نگه سبق مدعا تمام کنم

هزار شکر که شستم بجا کمی نسبت
دو چار او نوم و توبه ی اسلام کنم

چه عمر رفته که از جلوه اش غیاب طلب
ز یاد در آمدم و یاد آن حرام کنم

بست معانی ما طن نمی شمع چرا
بر شمعی که سم دو بنی تمام کنم

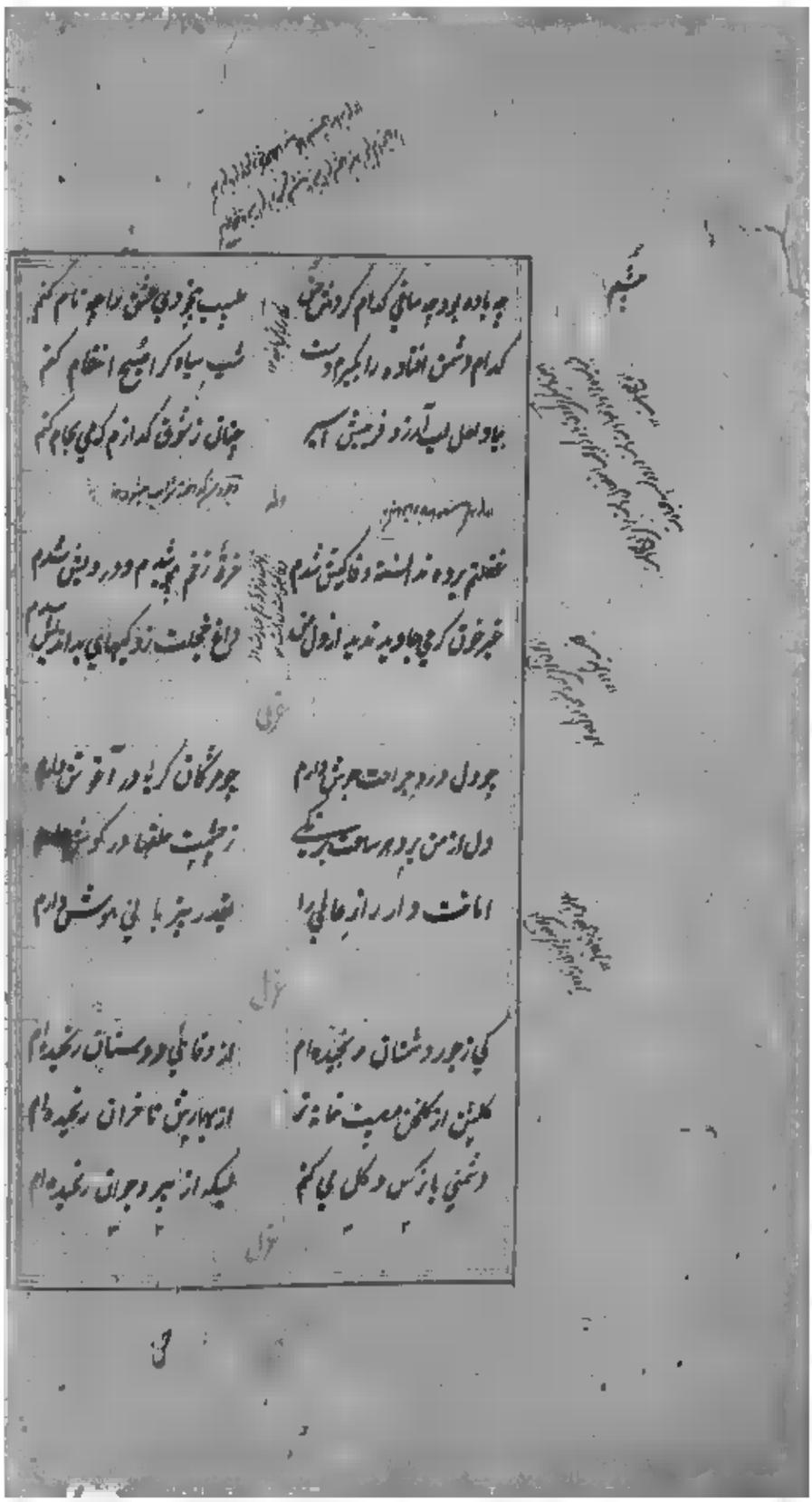

حسن کامل بود کما خار تمنا کشتیم
عشق خون بود که لب تشنهٔ سودا کشتیم

مردم اهل جهان در سفر هجر دلست
خضر راه طلب جاهل دانا کشتیم

شش جهت در نظر ما در یک نقطه بود
یک سر او بست هر اسپه هر جا کشتیم

هر جا نگ جانبازی و هر کار راست
بهر تماشا تو مرنا سر و زیبا کشتیم

ولد

مردت کردم از خصم تحمل کیش می آرم
کجی ترسم ز چرخ از دشمن دون دل نیارم

غم بلندی تا امید پی دم نشمرد افتاد
کجی در جرات دشمن چو هم پهلو نیارم

ولد

ما نیز دعا در دل نا نیز شکستیم
قفل لبز از نار نسب کیر شکستیم

دانیم که در بزم حریفان تنک ظرف
پیمانهٔ امید چرا پر نشکستیم

ولد

زنجیر جنبش گریبان آشنای ما نیست
ز امجد محبت دشمن شناس ما نیست

تمام یک کف از بوی تماشا نیست
بنکجه خیال خواب آغوش ما نیست

ولد

کاوش ناخن بجز تن مدعا نیست
تا لب و چشم نگاه مدعا می دانیم

دارم امید نالهٔ دردِ دل شکسته را — ترسی بجان من کن و رحمی بحال من

غزل

بود دگر کینه مدار انیتوان کردن — ز خلق رنجش بجا نیتوان کردن
بسجدهٔ دل نه خیال روی ترا — بآب و آینه سود انیتوان کردن
دری گشوده بدل کم نگاه بیش کرم را — علاج فرخی ایا نیتوان کردن
برای آمدن نرخط بسبز چمن — گلی چو رقعه کفشنا نیتوان کردن
عتاب دیگ پیاپی کرد آسمان تمت — نثار موجه دریا نیتوان کردن
بزیر خاک دلم را فریب نیتوان داد — شکار مجز ز صحرا نیتوان کردن
بسا دقیقه مرا و نیتوان جهدن — علاج درد سر ما نیتوان کردن
ز فیض دامن تر باغ بهار ما چه امید — دلی که در دو جهان وا نیتوان کردن

غزل
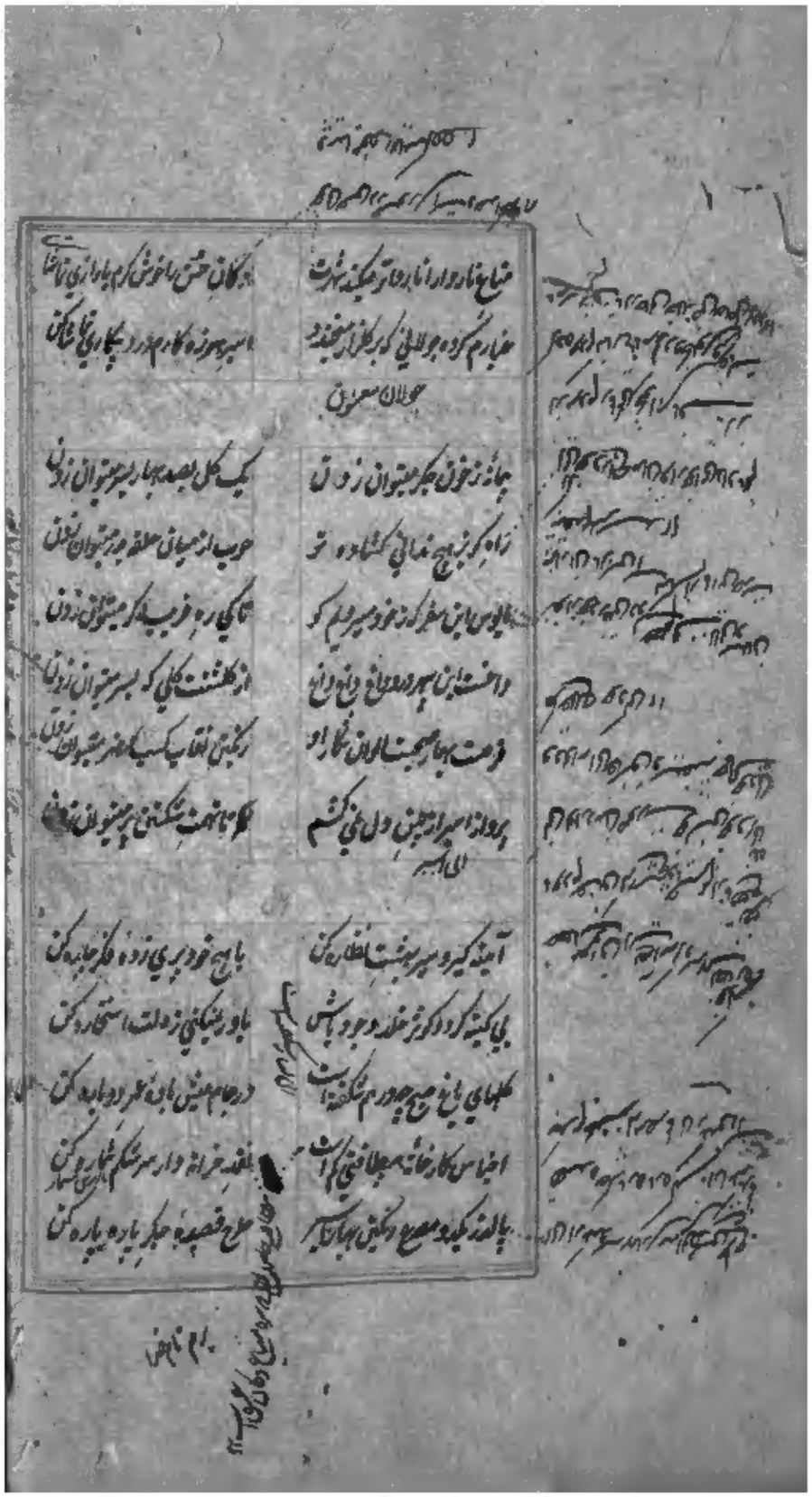
مست اگر در آتش افتد پاک بیرون آید — نشاء سنگین و خمار از خاک بیرون آید
جوهر آئینهٔ مطلب روائی میشود — سبزهٔ اقبال کی از خاک بیرون آید
نرگس بیمار نیلوفر چشمی چرخ نیست — کز سیاهی حلقهٔ فتراک بیرون آید
کنج قارون میشود گر داخل ویران فنا — گنج بی پا و سری از خاک بیرون آید